

PREHĽAD ŠTÁTNEJ LEGISLATÍVY

Výber pre malých a stredných podnikateľov

*Spracované na základe právneho stavu k 30. 6. 2015
resp. publikovaného k tomuto dňu v Zbierke zákonov*

Posledný zapracovaný predpis: č. 137/2015 Z. z.

INFORMAČNÝ MATERIÁL PRE PODNIKATEĽOV

Prehľad štátnej legislatívy - výber pre malých a stredných podnikateľov

Cieľom tohto dokumentu je poskytnúť rýchly a prehľadný prístup k právnym predpisom súvisiacim s podnikaním malých a stredných podnikateľov, ktorý by uľahčil orientáciu v právnych predpisoch platných v rôznych oblastiach súvisiacich s vykonávaním podnikateľskej činnosti. Jeho obsahom sú aj podrobné informácie o možnostiach podpory podnikania, napr. o štátnej pomoci, stimuloch, dotáciách ale aj o úľavách, ktoré sa týkajú podnikateľskej činnosti.

© SBA, Bratislava, 2015

Vypracoval: RNDr. Matej Jurík

Materiál bol vypracovaný na základe právneho stavu k 30. 6. 2015

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto brožúry nesmie byť reprodukováná, uchovaná v rešeršnom systéme alebo prenášaná hocíjakým spôsobom, vrátane elektronického, mechanického, fotografického alebo iného záznamu alebo hocíjakým systémom na ukladanie a vyhľadávanie informácií, bez predchádzajúcej dohody a písomného povolenia autora.

Neprešlo jazykovou úpravou

Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri

v znení neskorších predpisov

Zákon o obchodnom registri upravuje zoznam údajov, ktoré sa zapisujú do obchodného registra, obsah zbierky listín, postup pri zápise údajov do obchodného registra, zápise zmeny zapísaných údajov a výmaze zapísaných údajov, podmienky zápisu údajov do obchodného registra, zápisu zmeny zapísaných údajov a výmazu zapísaných údajov, ukladanie listín do zbierky listín, nahliadanie do obchodného registra, vyhotovovanie výpisov, odpisov a potvrdení z obchodného registra, ako aj vyhotovovanie kópií listín a potvrdení zo zbierky listín (§ 1).

Zákon zavádza pojem „**registrácia**“, t.j. postup pri zápise údajov do obchodného registra, zápise zmien zapísaných údajov a výmaze zapísaných údajov z obchodného registra, ako aj formalizáciu návrhov na zápis do podoby formulárov a ustanovenie presného zoznamu príloh, ktorými je potrebné návrhy na zápis doložiť. Za týmto účelom bola vydaná **vyhláška MS SR č. 25/2004 Z. z.** v znení neskorších predpisov. Zákon ustanovuje fixnú lehotu na vykonanie zápisu do obchodného registra – **2 pracovné dni**. Časová lehota pre registrovaný súd na upovedomenie navrhovateľa **oznámením o odmietnutí vykonania zápisu je určená na 2 pracovné dni** po uplynutí lehoty na zápis.

Podat' návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra a uložiť listinu do zbierky listín je možné aj **elektronickými prostriedkami** v elektronickej podobe tlačiva, ktorá je zverejnená na internetovej stránke ústredného portálu verejnej správy www.portal.gov.sk. Tento návrh musí byť podpísaný zaručeným elektronickým podpisom (ZEP) navrhovateľa. Elektronickými prostriedkami možno žiadať aj o vydanie výpisu z obchodného registra, kópie listiny zo zbierky listín alebo potvrdenia o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je. Žiadosť v týchto prípadoch nemusí byť podpísaná ZEP. Zároveň sa zvýhodnili tie subjekty, ktoré vykonávajú úkony vo vzťahu k obchodnému registru prostredníctvom elektronických prostriedkov - **ak sa vo veciach týkajúcich sa obchodného registra celý návrh podáva elektronickými prostriedkami, je sadzba poplatku 50 % z pevnej sumy** ustanovenej v sadzobníku súdnych poplatkov.

Zákonom č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v článku XVIII mení a dopĺňa aj zákon o obchodnom registri, sa od 1. júna 2010 umožnilo **podat' návrh na zápis (tzv. prvozápis) prostredníctvom Jednotného kontaktného miesta (JKM)**. Listiny možno podať v listinnej podobe - JKM prevedie návrh do elektronickej podoby alebo elektronicky podpísané ZEP. **JKM** môže vykonať osvedčenie pravosti podpisu navrhovateľa, navrhovateľ zaplatí súdny poplatok na JKM, ktoré doručí návrh s prílohami do obchodného registra elektronicky. Lehota na vykonanie zápisu potom začína plynúť doručením návrhu na zápis registrovanému súdu (§ 5b-5d).

Od 1. septembra 2014 sa v súvislosti s novelou zákona, publikovanou pod č. 204/2014 Z. z. umožnilo **bezodplatné vydanie elektronickej podoby výpisu z obchodného registra**, ktorý môže vydať registrový súd elektronickými prostriedkami podpísaný zaručeným elektronickým podpisom. Takáto žiadosť o vydanie výpisu bude vybavená bezodkladne po doručení žiadosti elektronickými prostriedkami. Vydanie elektronickej podoby potvrdenia o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je bude i naďalej vydávaný do dvoch pracovných dní odo dňa, keď súdu príde informácia o zaplatení súdneho poplatku.

Zákon č. 200/2011 Z. z. o Obchodnom vestníku o zmene a doplnení niektorých zákonov

Tento zákon upravuje podmienky, spôsob a podobu zverejňovania údajov v Obchodnom vestníku. Obchodný vestník je informačný systém verejnej správy sprístupnený na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR (vydavateľ), prostredníctvom ktorého povinné osoby zverejňujú údaje o sebe, o svojej činnosti alebo o činnosti tretích osôb podľa osobitných predpisov. Povinnou osobou je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon ustanovuje povinnosť zverejnenia údajov v Obchodnom vestníku. (§ 1 - § 2).

Prijatím zákona o Obchodnom vestníku sa s účinnosťou od 1. júla 2011 zvýšila transparentnosť a kvalita podnikateľského prostredia, a to formou poskytnutia ľahko dostupných informácií, týkajúcich sa určitého subjektu alebo určitej činnosti koncovému užívateľovi, ktoré sú relevantné pre jeho rozhodovanie a konanie. Zverejňovanie Obchodného vestníka, ako aj komunikácia s vydavateľom Obchodného vestníka prebieha výlučne elektronicky s výnimkou údajov, ktoré zverejňujú osoby podľa § 5a ods. 5 a 6 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (zákon o slobode informácií).

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)

v znení neskorších predpisov

Živnostenský zákon upravuje vzťahy medzi štátom a podnikateľmi, teda upravuje verejnoprávnú rovinu podnikania, sleduje ochranu verejných záujmov v podnikaní, riadny výkon živnosti, riadnu evidenciu podnikania, ochranu záujmov zákazníkov, zdravia a života občanov a zamestnancov podnikateľov. Živnostenský zákon neupravuje podmienky pre všetky druhy podnikateľskej činnosti, ale len podnikanie, ktoré má živnostenský charakter. **Živnosťou je v zmysle § 2** zákona sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených živnostenským zákonom.

Zákon upravuje **vzájomné uznávanie odbornej spôsobilosti** občanov členských štátov Európskej únie, štátov dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie (ďalej len „členský štát“), čím **odstraňuje prekážky voľného pohybu osôb**, ktoré vyplývajú z odlišných požiadaviek na odbornú spôsobilosť v jednotlivých členských štátoch. Umožňuje slovenským živnostníkom požiadať okresný (živnostenský) úrad o vydanie dokladu o povahe a dĺžke praxe v činnostiach, ktoré sú živnosťou, vykonávaných na Slovensku, ktorý je potrebný na preukázanie odbornej spôsobilosti pri žiadosti o udelenie živnostenského listu v niektorom z členských štátov. Fyzickým a právnickým osobám z členských štátov Európskej únie, štátov dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie zákon v oblasti odbornej spôsobilosti umožňuje alternatívne preukázať splnenie podmienok dokladmi o vykonaní praxe v postavení podnikateľa, vo vedúcom postavení v podniku, a to v kombinácii s preukázaním zamestnaneckej praxe a dokladom o príslušnom vzdelaní. Zákon obsahuje istý kompenzačný mechanizmus, zásluhou ktorého sa umožňuje osobám z členských štátov splňajúcim vo svojej domovskej krajine podmienky na vykonávanie určitej činnosti, aby obdobné činnosti mohli vykonávať aj na území SR.

S účinnosťou **od 1. októbra 2007** sa vybudovali na obvodných úradoch (od 1. októbra 2013 okresných úradoch – zákon č. 180/2013 Z. z.) **jednotné kontaktné miesta**, kde si začínajúci živnostníci zároveň pri ohlasovaní živnosti alebo pri žiadosti o vydanie koncesie splnia daňovú registráciu k dani z príjmov a oznamovaciu povinnosť a prihlásia sa do systému povinného zdravotného poistenia, čím sa zjednodušili administratívne procedúry nielen domácim podnikateľským subjektom, ale aj príslušníkom z iných členských štátov, ktorí majú záujem etablovať sa na území SR. S účinnosťou **od 1. júna 2010** sú pre ostatné osoby, ktoré majú záujem **poskytovať služby podľa iných osobitných predpisov**, iných ako je živnostenský zákon (t. j. podnikatelia podľa § 2 odsek 2 písm. c) Obchodného zákonníka), ktoré sú v pôsobnosti rôznych štátnych orgánov a profesijných komôr, vybudované **jednotné kontaktné miesta (2)** tiež na živnostenských úradoch obvodných úradov (od 1. októbra 2013 okresných úradoch). **JKM (2)** poskytujú pomoc aj občanom z iných členských štátov, ktorí majú záujem podnikáť v službách na území SR, či už na trvalom základe alebo cezhranične.

Z pohľadu podnikateľského sektora tak môžeme za najhlavnejšie funkcie JKM považovať:

- poskytovanie informácií o všeobecných a osobitných podmienkach podnikania a postupoch pri vybavovaní potrebných náležitostí,
- prijímanie údajov a dokladov potrebných na začatie podnikania,
- zasielanie prijatých údajov a dokladov príslušným úradom, t.j. daňovému úradu, registrovému súdu a zdravotným poisťovniam.

Od 1. decembra 2011 novelou zákona (publikovaná pod č. 392/2011 Z. z.) sa skrátila **lehota na vydanie živnostenského oprávnenia sa z 5 pracovných dní na 3 pracovné dni**, za predpokladu, že žiadateľ doložil všetky doklady a splnil zákonné podmienky (§ 47, ods. 1). Zákonom sa zároveň odstránilo duplicitné oznamovanie údajov, ktoré sa zapisujú do obchodného aj živnostenského registra. V zmysle novely stačí, aby obchodné spoločnosti nahlásili údaje obchodnému registru, ktorý ich automaticky postúpi živnostenskému registru (§ 49, ods. 1).

Od 1. januára 2012 sa prostredníctvom novely zákona, publikovanej pod č. 392/2011 Z. z., zabezpečila plná funkcionálna elektronických služieb JKM, t. j. ohlásenie živnosti, pozastavenie a zrušenie živnosti, ako aj možnosť úhrady súdnych a správnych poplatkov. Novela tiež ustanovila, že **podanie predložené elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom** (platí pre všetky fyzické osoby a právnické osoby, ktoré sa nezapisujú do obchodného registra) **je bezplatné** (úprava položky 148 sadzobníka správnych poplatkov). Týka sa to nasledovných elektronických podaní:

- vydanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení pri voľnej živnosti,
- získanie výpisu z verejnej časti živnostenského registra za jedného podnikateľa,
- vydanie prehľadu údajov zapísaných v živnostenskom registri,
- vykonanie zmien v osvedčení o živnostenskom oprávnení,
- vydanie potvrdenia o tom, že v živnostenskom registri nie je zápis,
- vydanie dokladu o tom, že poskytovanie služieb na základe živnostenského oprávnenia nie je obmedzené alebo zakázané.

Zákon č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon je transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu, ktorej zámerom bolo liberalizovať služby, odstraňovať neprimerané, neopodstatnené a diskriminačné prekážky pri poskytovaní služieb a zjednocovať podmienky v oblasti poskytovania služieb v jednotlivých členských štátoch. Transpozíciou smernice sa **od 1. júna 2010** zabezpečuje kompatibilita nášho právneho poriadku s právom ES/EÚ a **sloboda voľného pohybu služieb**. Smernica vytvára priestor pre zlepšenie podmienok, z hľadiska prístupu k službám (získania oprávnenia na poskytovanie služby/podnikanie), administratívnej spolupráce príslušných orgánov na vnútornom trhu EÚ, prístupu k informáciám v oblasti poskytovania služieb, cezhraničného poskytovania služieb, ako aj z hľadiska uznávania dokladov odbornej kvalifikácie, vydaných v inom členskom štáte. Požiadavky smernice sú zabezpečené v praxi najmä z hľadiska prístupu fyzických a právnických osôb k službám zriadením jednotných kontaktných miest (ďalej len „JKM“), administratívnej spolupráce medzi orgánmi na vnútornom trhu prostredníctvom zavedenia Informačného systému vnútorného trhu, sprístupnením celého radu informácií v oblasti služieb v osobnom kontakte poskytovateľa a príjemcu služby s JKM alebo prostredníctvom elektronických zariadení.

Vytvorenie JKM 2 (na okresných úradoch), poskytovanie informácií a možnosť podania žiadosti o vydanie oprávnenia na poskytovanie služby na jednom mieste, vrátane elektronickej komunikácie a zavedenie informačného systému vnútorného trhu viedlo k úspore finančných nákladov podnikateľov. Vytvorenie siete JKM 2, nadväzujúcej na JKM 1, znížilo a zefektívnilo administratívno-právne postupy pre podnikateľov, zjednodušilo prístup ku službám nielen domácim podnikateľom, ale aj podnikateľom z iných členských štátov, ktorí majú záujem etablovať sa na území SR alebo poskytovať služby cezhranične, dočasne. Úsporou v prospech podnikateľa, okrem zníženia niektorých správnych poplatkov, je aj zabezpečenie výpisu z registra trestov zdarma (ako jedna z podmienok vydania oprávnenia na podnikanie), ktorý už v súčasnosti zabezpečujú JKM 1, ako aj úspora času a financií podnikateľa pri využití JKM 2, ktoré mu zabezpečí okrem výpisu z registra trestov aj pridelenie IČO, evidenciu v príslušnej zdravotnej poisťovni, na daňovom úrade, prípadne zaregistrovanie firmy v obchodnom registri, s predkladaním potrebných dokladov a údajov len raz, na jednom mieste, na JKM.

JKM prijíma od fyzických osôb alebo právnických osôb uchádzajúcich sa o oprávnenie prevádzkovať živnosť alebo o oprávnenie na podnikanie na základe iného ako živnostenského oprávnenia:

- a/ ohlásenia živnosti
- b/ údaje a doklady, vrátane správnych poplatkov, ktoré sú vyžadované podľa osobitných zákonov na účely predloženia žiadosti o oprávnenie na podnikanie na základe iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných zákonov,
- c/ údaje potrebné na registráciu a oznámenia daňovníka podľa osobitného predpisu,
- d/ údaje potrebné na prihlásenia sa do systému povinného zdravotného poistenia a oznámenie zmeny platiteľa poistného na účely zdravotného poistenia,
- e/ údaje a doklady, vrátane súdnych poplatkov, vyžadované podľa osobitného zákona na účely zápisu údajov do obchodného registra,
- f/ údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov.

Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci

v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje podmienky poskytovania pomoci, ktorú štátne orgány, vyššie územné celky, obce a iné právnické osoby s finančnými vzťahmi na verejné rozpočty poskytujú podnikateľom a združeniam podnikateľov na podnikanie alebo v súvislosti s ním priamo alebo nepriamo z prostriedkov štátneho rozpočtu, zo svojho rozpočtu alebo z vlastných zdrojov. Za podmienok určených zákonom, osobitnými zákonmi (napr. zákon o Exportno-importnej banke, právnymi predpismi Európskeho spoločenstva vzťahujúcimi sa na štátnu pomoc, sa štátna pomoc môže poskytnúť na podporu

- a/ hospodárskeho rozvoja regiónov, v ktorých je životná úroveň mimoriadne nízka alebo v ktorých je vysoká nezamestnanosť,
- b/ uskutočnenia významného projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnych nedostatkov vo fungovaní hospodárstva,
- c/ rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí,
- d/ kultúry a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Štátna pomoc sa môže poskytnúť na rozvoj regiónov, na vzdelávanie zamestnancov a na podporu zamestnanosti, na výskum a vývoj, na životné prostredie, **pre malého podnikateľa alebo stredného podnikateľa**, na záchranu a reštrukturalizáciu podnikateľov v ťažkostiach, pre oceľarský priemysel, pre lodiarsky priemysel, pre automobilový priemysel, pre priemysel syntetických vlákien, na podporu rudného baníctva a uhoľného baníctva, na podporu dopravy.

Priamou formou štátnej pomoci je najmä dotácia, príspevok, grant, úhrada úrokov alebo časti úrokov z úveru poskytnutého podnikateľovi, úhrada časti úveru, návratná finančná výpomoc.

Nepriamou formou štátnej pomoci je najmä prevzatie štátnej záruky alebo bankovej záruky, poskytnutie úľavy na dani alebo penále, pokute, úroku alebo na iných sankciách podľa osobitného predpisu, predaj nehnuteľného majetku štátu alebo obce za cenu nižšiu ako je tržová cena, poskytovanie poradenských služieb bezplatne alebo za čiastočnú úhradu, odklad platenia dane alebo povolenie zaplatenia dane v splátkach. Štátna pomoc sa môže poskytnúť podľa schém štátnej pomoci alebo ako individuálna štátna pomoc.

Žiadosti o poskytnutie štátnej pomoci z prostriedkov ŠR sa podávajú vecne príslušnému ministerstvu alebo právnickej osobe, prostredníctvom ktorej sa tieto prostriedky poskytujú.

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

v znení neskorších predpisov

Tento zákon ustanovuje ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce a podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja. Podpora regionálneho rozvoja sa vykonáva podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce alebo spoločného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí. Podpora regionálneho rozvoja je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia – prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, rozvoj vedy, výskumu a vývoja, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia, rozvoj ľudských zdrojov, rozvoj cestovného ruchu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, ochranu prírody, rozvoj občianskej vybavenosti, ďalšie aktivity, ak to ustanoví osobitný zákon alebo medzinárodná zmluva. Pre potreby rozvoja regiónov môžu byť zriadené euroregióny, regionálne rozvojové agentúry a iné právnické osoby, ktorým môže byť poskytnutý finančný príspevok zo štátneho rozpočtu, zo štátnych účelových fondov, z rozpočtov vyšších územných celkov, z rozpočtov obcí, z prostriedkov fyzických a právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií.

Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Tento zákon upravuje riešenie úpadku dlžníka speňažením majetku dlžníka a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov alebo postupným uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne; zákon upravuje aj riešenie hroziaceho úpadku dlžníka a oddĺženie fyzickej osoby.

Od 1. januára 2012 sa v súvislosti s prijatím novely zákona, publikovanej pod č. 348/2011 Z. z., mali spriechodniť veriteľské návrhy na vyhlásenie konkurzu z dôvodu platobnej neschopnosti dlžníka. Novela konkurzného zákona umožnila veriteľom **podat' návrh na vyhlásenie konkurzu** aj bez toho, aby mali uznanú pohľadávku dlžníkom alebo vykonateľnú pohľadávku. V zmysle novely je veriteľ oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak môže odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť svojho dlžníka. **Platobnú neschopnosť dlžníka** možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník **viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi** a bol jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaný na zaplatenie.

Výrazné zmeny v procese konkurzu a reštrukturalizácie nastali s účinnosťou od 29. apríla 2015 v súvislosti s prijatím novely č. 87/2015 Z. z.. Do procesu reštrukturalizácie v zmysle novely môže vstúpiť len spoločnosť, ktorá vedie **riadne účtovníctvo**, pričom bude musieť pravdivo opísať všetky obchody, ktoré pred reštrukturalizáciou firmu poškodili. Súčasťou reštrukturalizačného posudku má byť aj vyjadrenie audítora alebo súdneho znalca k vykonaným účtovným závierkam. Súčasťou návrhu na povolenie reštrukturalizácie má byť aj zoznam právnych úkonov dlžníka so spriaznenými osobami. Najvýraznejšou zmenou je časť, ktorá ustanovuje, že **dlžník** alebo preberajúca osoba, **nemôže** po skončení reštrukturalizácie medzi svojich členov **rozdeliť zisk** alebo iné vlastné zdroje skôr ako dôjde k uspokojeniu pohľadávok veriteľov skupiny pre nezabezpečené pohľadávky do výšky ich zistených pohľadávok; na tieto účely pôvodná pohľadávka do výšky 50% nezaniká a vo zvyšnej časti sa má za to, že je iným majetkovým právom veriteľa byť uspokojený v rozsahu zisku alebo iných vlastných zdrojov. Novela zároveň dáva možnosť dlžníkovi alebo preberajúcej osobe dohodnúť sa veriteľom z plánu počas plnenia plánu na vydaní akcií alebo iných majetkových účastí na dlžníkovi alebo preberajúcej osobe na účel ich výmeny za pohľadávku.

Zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje podmienky poskytovania investičnej pomoci na rozvoj regiónov podľa Nariadenia Európskej komisie (EÚ) č. 651/2014 z 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26. 06. 2014) ako aj pôsobnosť orgánov verejnej správy pri poskytovaní investičnej pomoci a kontrole jej použitia.

Investičná pomoc na podporu počiatočnej investície a vytvárania pracovných miest sa poskytuje formou

- a/ dotácie na obstaraný dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok,
- b/ úľavy na dani z príjmu podľa zákona o dani z príjmov,
- c/ príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta podľa zákona o službách zamestnanosti,
- d/ prevodu nehnuteľného majetku alebo zámeny nehnuteľného majetku za cenu nižšiu, ako je všeobecná hodnota majetku (Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších úprav).

Poskytovateľom investičnej pomoci je

- a/ Ministerstvo hospodárstva SR, ak ide o investičnú pomoc podľa písm. a),
- b/ Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ak ide o investičnú pomoc pre oblasť cestovného ruchu podľa odseku 1 písm. a),
- c/ Ministerstvo financií SR prostredníctvom vecne a miestne príslušného správcu dane, ak ide o investičnú pomoc podľa písm. b),
- d/ Ministerstvo práce a sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ak ide o investičnú pomoc podľa písm. c),
- e/ vlastník alebo správca nehnuteľnosti vo vecnej pôsobnosti orgánov verejnej správy, alebo Slovenský pozemkový fond, poskytovateľom tejto formy investičnej pomoci môže byť aj obec, vyšší územný celok alebo organizácia v ich zriaďovateľskej pôsobnosti, ak ide o investičnú pomoc podľa písm. d).

Prijímateľom investičnej pomoci je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ so sídlom v Slovenskej republike, zapísaná v Obchodnom registri alebo v Živnostenskom registri - ktorá bude realizovať investičný zámer v Slovenskej republike; prijímateľ musí byť v 100 % vlastníctve žiadateľa alebo žiadateľ musí byť vo vzťahu k prijímateľovi ovládajúcou osobou (§ 66a Obchodného zákonníka).

Investičná pomoc sa môže poskytnúť

- a/ v priemyselnej výrobe
- b/ pre technologické centrá
- c/ pre centrá strategických služieb
- d/ pre cestovný ruch.

Žiadateľ predkladá **investičný zámer** Ministerstvu hospodárstva SR alebo Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ak ide o investičnú pomoc pre oblasť cestovného ruchu, ktoré písomne potvrdí žiadateľovi, že investičný zámer má predpoklad splniť podmienky na poskytnutie investičnej pomoci a vypracuje návrh na poskytnutie investičnej pomoci, ktorý zašle na vyjadrenie poskytovateľom investičnej pomoci. Na základe ich súhlasných stanovísk Ministerstvo hospodárstva SR alebo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ak ide o investičnú pomoc pre oblasť cestovného ruchu vypracuje ponuku investičnej pomoci, na základe ktorej môže žiadateľ požiadať príslušné ministerstvo o poskytnutie investičnej pomoci.

Od 1. mája 2014 sa v súvislosti s prijatím novely zákona, publikovanej pod č. 102/2014 Z. z., výrazne zmenili podmienky udeľovania investičnej **pomoci pri veľkých investíciách**. V zmysle novely už firmy **pri investíciách nad 200 miliónov Eur** nepotrebujú na získanie daňovej úľavy súhlas vlády. Daňová úľava by tak mala byť poskytnutá žiadateľovi automaticky.

Maximálnu intenzitu investičnej pomoci a výšku investičnej pomoci v okresoch podľa jednotlivých regiónov SR ustanovuje **nariadenie vlády SR č. 481/2011 Z. z.** v znení neskorších úprav.

Vzor formulára na získanie investičnej pomoci, podrobnosti a náležitosti na predkladanie ročnej správy o priebehu realizácie investičného zámeru, záverečnej hodnotiacej správy a ročnej správy o využívaní investícií ustanovuje **vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 123/2012 Z. z.**

Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

v znení neskorších predpisov

Zákon stanovuje pravidlá a postupy pre poskytovanie stimulov pre výskum a vývoj vykonávaný podnikateľmi zo všetkých odvetví národného hospodárstva SR tak, aby podnikatelia boli motivovaní vo väčšej miere zakladať svoj rozvoj a podnikateľské zámery na výsledkoch výskumu a vývoja.

„Stimulom“ sa označuje poskytnutie dvoch podporných nástrojov pre výskum a vývoj vykonávaný podnikateľom, **a to dotácie zo štátneho rozpočtu a úľavy na dani z príjmu.**

Zákon týmto spôsobom vytvoril priaznivé podmienky pre zvyšovanie celkových výdavkov na výskum a vývoj o finančné prostriedky, ktoré podnikatelia budú vynakladať z vlastných zdrojov pri spolufinancovaní získaných stimulov. Zároveň vytvoril podmienky aj pre zvýšenie zapájania sa mikropodnikateľov, malých, stredných a veľkých podnikateľov do výskumu a vývoja a do plnenia cieľov Dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015 a cieľov Lisabonskej stratégie.

Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu

v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje podporu cestovného ruchu v SR, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pôsobiacich v cestovnom ruchu, tvorbu koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja cestovného ruchu. Podporou cestovného ruchu sa rozumejú **aktivity smerujúce k zvýšeniu počtu domácich a zahraničných návštevníkov, predĺženiu ich pobytu na území SR a zvýšeniu ich prínosu pre hospodárstvo.** Plnenie úloh v cestovnom ruchu zabezpečujú Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, vyššie územné celky, obce, príspevková organizácia zriadená ministerstvom krajské organizácie cestovného ruchu, oblasťné organizácie cestovného ruchu a **turistické informačné centrá.**

Financovanie organizácií cestovného ruchu pozostáva z:

- a) **garantovaných zdrojov**, ktorými sú dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré poskytne štát v rovnakej výške ako je súhrnná hodnota vybraných členských príspevkov oblastnej organizácie v predchádzajúcom roku, resp. krajskej organizácii v rovnakej výške ako je členský príspevok vyššieho územného celku v predchádzajúcom roku
- b) **negarantovaných zdrojov**, ktoré tvoria dobrovoľné príspevky samosprávy, fyzických osôb a právnických osôb na aktivity organizácie cestovného ruchu, príjmy z činnosti organizácie cestovného ruchu z predaja produktov a služieb, odmeny za sprostredkovanie, výnosy z činnosti turisticko-informačných centier, príjmy z predaja reklamnej plochy a nenávratných finančných príspevkov z domácich a zahraničných zdrojov vrátane príspevkov z prostriedkov EÚ a ostatné príjmy.
- c) **členských príspevkov** podnikateľských subjektov oblastnej organizácii.

Dotácia sa poskytne len organizáciám cestovného ruchu registrovaným ministerstvom na realizáciu aktivít, ktoré sú spojené s hlavným predmetom ich činnosti. Dotácia sa poskytuje na príslušný rozpočtový rok s výnimkou prvého roku činnosti organizácie cestovného ruchu z rozpočtovej kapitoly ministerstva na základe

zmluvy o poskytnutí dotácie uzatvorenej medzi ministerstvom a organizáciou cestovného ruchu. Zákon zároveň ustanovuje oblasti, na ktoré možno použiť vyššie uvedené dotácie (§ 29 ods. 10).

Dotácia sa poskytuje na základe písomnej žiadosti organizácie cestovného ruchu a predloženého projektu, ktorý je zameraný na realizáciu aktivít, ktoré sú spojené s hlavným predmetom činnosti organizácie cestovného ruchu. Žiadosť o poskytnutie dotácie a návrh projektu doručí organizácia cestovného ruchu ministerstvu najneskôr do 15. marca príslušného rozpočtového roka, na ktorý sa dotácia poskytuje. Vzor žiadosti o poskytnutie dotácie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

Projekt na poskytnutie dotácie organizácii cestovného ruchu obsahuje plán činnosti žiadateľa o dotáciu na príslušný rozpočtový rok a rozpočet žiadateľa o dotáciu na príslušný rozpočtový rok.

Podrobnosti o vzore žiadosti o poskytnutie dotácie organizáciám cestovného ruchu a náležitostiach projektu ustanovuje výnos MDVRR SR z 10. februára 2014 č. 04210/2014/B710-SCR/8331-M (publikovaný pod č. 33/2014 Z. z.).

Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

v znení neskorších predpisov

Tento zákon upravuje daň z pridanej hodnoty. **Predmetom dane je** dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby, poskytnutie služby za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby, nadobudnutie tovaru za protihodnotu v tuzemsku z iného členského štátu Európskej únie alebo dovoz tovaru do tuzemska. **Zdaniteľnou osobou je** každá osoba, ktorá vykonáva nezávisle akúkoľvek ekonomickú činnosť (činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem, vrátane využívania hmotného majetku a nehmotného majetku na účel dosahovania príjmu z tohto majetku) bez ohľadu na účel alebo výsledky tejto činnosti.

Odpočítanie dane pri registrácii

Osoba, ktorá sa stala platiteľom, môže odpočítať daň viažucu sa k majetku, ktorý nadobudla pred dňom registrácie, kedy sa stala platiteľom, ak tento majetok nebol zahrnutý do daňových výdavkov podľa zákona o dani z príjmov v kalendárnych rokoch predchádzajúcich kalendárnemu roku, v ktorom sa stala platiteľom, okrem zásob. Daň pri uvedenom majetku, ktorý je odpisovaný podľa osobitného predpisu, platiteľ zníži o pomernú časť dane zodpovedajúcu odpisom. Platiteľ nemôže odpočítať daň, ak majetok nepoužije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ. Platiteľ odpočíta daň v rozsahu a za podmienok stanovených v § 49 až § 51 zákona o DPH.

Samozdanenie pri dovoze

Pri dovoze tovaru vyrubuje daň colný orgán a dovozca je povinný túto daň zaplatiť colnému úradu. **Novela zákona o dani z pridanej hodnoty (publikovaná pod č. 331/2011 Z. z., článok V) s účinnosťou od 1. januára 2013** umožnila, že pri splnení určitých zákonných podmienok, aby daň pri dovoze tovaru v prípade vzniku daňovej povinnosti bola priznaná v daňovom priznaní a platená daňovému úradu, čo znamená, že daň pri dovoze nebude vyrubovať vo všetkých prípadoch colný orgán. Takáto úprava vychádza z čl. 211 smernice Rady 2006/112/ES, ktorý umožňuje členským štátom, aby pri dovoze tovaru platiteľ dane daň neplatil ihneď pri prepustení tovaru do príslušného colného režimu, ale túto daň platil prostredníctvom daňového priznania. Týmto sa vytvoria rovnaké podmienky z hľadiska platenia dane (tzv. samozdanenie) pre tovary nadobudnuté platiteľom dane z iných členských štátov Európskej únie a pre tovary dovezené platiteľom dane z tretích štátov (štáty mimo Európskej únie). Výhodou tejto úpravy pre platiteľa dane je, že platiteľ dane v rovnakom zdaňovacom období prizná daň a súčasne uplatní odpočítanie dane.

Tento systém prinesie podnikateľom cash flow výhodu a ovplyvní ich rozhodovanie o tom, ktorý členský štát si vyberú za štát dovozu tovaru do Európskej únie, v ktorom bude tovar prepustený do colného režimu voľný obeh. Samozdanenie pri dovoze tovaru prinesie výhodu v konečnom dôsledku aj pre štát, a to z dôvodu, že slovenskí podnikatelia si nebudú vyberať za štát dovozu susedné členské štáty, ktoré umožňujú systém platenia dane pri dovoze tovaru prostredníctvom daňového priznania podávaného daňovému úradu, čo znamená, že clo sa vyberie v Slovenskej republike. V súčasnosti je tento systém zo štátov susediacich so Slovenskou republikou zavedený v Českej republike, Maďarsku a Rakúsku. Samozdanenie pri dovoze

tovaru však nebude uplatňovať každý platiteľ dane, ale len ten, ktorý spĺňa podmienky ustanovené v zákone. Platiteľ dane, ktorý spĺňa podmienky pre samozdanenie, je povinný daň pri dovoze tovaru sám vypočítať a uviesť do daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikla daňová povinnosť.

Čl. I zákona č. 246/2012 Z. z. bola posunutá účinnosť pre tzv. samozdanenie o jeden rok, od 1. januára 2014. Z dôvodu konsolidácie verejných financií zákon č. 360/2013 **odložil účinnosť opatrenia týkajúceho sa samozdanenia** dovozu tovaru z tretích štátov platiteľom dane z **1. januára 2014 až na 1. január 2017**.

Dňa 31. decembra 2013 nadobudol účinnosť zákon č. 360/2013 Z. z., ktorý zaviedol povinnosť platiteľov dane predkladať údaje o dodávkach tovarov a služieb v elektronickej forme, tzv. **kontrolný výkaz**. Platitelia dane sú povinní uvádzať v kontrolnom výkaze tie údaje, ktoré oni sami neuvádzajú už v iných typoch výkazov, ako sú napríklad colné vyhlásenia pri vývoze tovarov do tretích štátov, prípadne súhrnné výkazy pri intrakomunitárnych dodaniach tovarov do iných členských štátov. **Vzor kontrolného výkazu** k dani z pridanej hodnoty ustanovuje opatrenie MF SR č. MF/19057/2013-73 z 18. novembra 2013 (oznámenie č. 403/2013 Z. z., FS č. 11/2013), ktoré nadobudlo účinnosť 1. januára 2014.

Od 1. januára 2015 sa v súvislosti s novelou zákona, zverejnenou pod č. 218/2014 Z. z., budú **kontrolné výkazy podávať vždy do 25 dní** po skončení zdaňovacieho obdobia, bez ohľadu na to, kedy podnikateľ podáva priznanie k DPH.

Novelou zákona, zverejnenou pod č. 218/2014 Z. z., sa o. i. **skrátila lehota** pre daňový úrad na vykonanie registrácie na daň **z 30 na 21 dní**. Novela zároveň s účinnosť **od 1. októbra 2014** zaviedla aj nové pravidlá pre **podávanie súhrnných výkazov**. Povinnosť podávať súhrnný výkaz má platiteľ, ak hodnota jeho obchodu za posledný kalendárny štvrtrok prekročila **50 000 Eur** (predtým 100 000 Eur).

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník

v znení neskorších predpisov

Tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním. Podnikaním sa v zmysle zákona rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Podnikateľom podľa tohto zákona je osoba zapísaná v obchodnom registri, osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov alebo fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu (§ 1 - § 2).

S účinnosťou od 1. októbra 2012 bola prijatá novela Obchodného zákonníka, publikovaná pod č. 246/2012 Z. z., ktorá sprísňuje kritéria pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným a prevod väčšinového podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným. Podľa § 105b nemôže spoločnosť s ručením obmedzeným založiť osoba, ktorá má daňový nedoplatok alebo nedoplatok na cle (podmienka týkajúca sa neexistencie nedoplatku na cle sa zaviedla zákonom č. 9/2013 Z. z.). V zmysle uvedeného vznikla v rámci **vyhlášky MS SR 25/2004 Z. z.** povinnosť predložiť spolu s návrhom na zápis spoločnosti s ručením obmedzeným súhlas správcu dane podľa daňového poriadku. Správca dane vydáva v zmysle daňového poriadku písomný súhlas so zápisom v obchodnom registri **do piatich pracovných dní od podania žiadosti**, ak daňový subjekt nemá daňový nedoplatok alebo nedoplatok na cle. Novela tiež upravila ustanovenia o prevode obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným. V prípade prevodu väčšinového obchodného podielu je spoločnosť povinná k návrhu na zápis zmeny spoločníka do obchodného registra doručiť súhlas správcu dane s prevodom. Tento súhlas je potrebné doložiť o osobe prevodcu aj nadobúdateľa, táto povinnosť odpadá iba ak je prevodca alebo nadobúdateľ zahraničnou osobou. V takomto prípade však bude spoločnosť povinná priložiť písomné vyhlásenie spoločníka a nadobúdateľa, že takúto povinnosť nemá.

Dňa 1. februára 2013 nadobudol účinnosť zákon č. 9/2013 Z. z., ktorý mení a dopĺňa najmä ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce úroky z omeškania. Okrem toho novela pri záväzkových vzťahoch medzi

podnikateľmi ustanovila, že **maximálna lehota splatnosti, ktorú je možné zmluvne dohodnúť je v trvaní 60 dní** a pre orgány verejnej moci sa táto lehota stanovuje v trvaní maximálne 30 dní.

Zákomom č. 357/2013 Z. z. sa s účinnosťou od 1. decembra 2013 zaviedla povinnosť zakladateľa **splatiť peňažný vklad alebo jeho časť na osobitný účet v banke** alebo pobočke zahraničnej banky. Novela všeobecne rieši spôsob splácania peňažných vkladov alebo ich častí, tak že v minulosti často využívané splatenie peňažného vkladu alebo jeho časti v hotovosti k rukám správcu vkladu už viac nie je možné. S peňažnými prostriedkami zo splatených peňažných vkladov alebo ich častí vedenými na osobitnom samostatnom účte v banke nebude možné nakladať skôr ako spoločnosť vznikne, ibaže pôjde o platenie nákladov súvisiacich so založením a vznikom spoločnosti podľa spoločenskej zmluvy, vrátane peňažného vkladu alebo jeho časti a úrokov podľa osobitných ustanovení zákona.

S účinnosťou od **29. apríla 2015** nadobudla účinnosť **novela č. 87/2015 Z. z.**, ktorej prijatie reagovalo na aktuálne problémy súvisiace s procesom konkurzu a reštrukturalizácie v SR. V rámci Obchodného zákonníka sa zaviedol **inštitút krízy obchodnej spoločnosti** so súvisiacimi povinnosťami pre štatutárnych zástupcov ako aj **register diskvalifikácií**, ktorý má za cieľ posilnenie zodpovednosti za podnikanie.

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve

v znení neskorších predpisov

Tento zákon upravuje rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva, rozsah, obsah a preukázateľnosť účtovnej závierky a register účtovných závierok (§ 1).

V súvislosti s prijatím zákona č. 333/2014 Z. z. sa s účinnosťou od **1. januára 2015** prepracoval aj zákon o účtovníctve, v rámci ktorého došlo k rozdeleniu účtovných jednotiek v súlade so smernicou EP a Rady č. 2013/34/EÚ. Novela upravuje na účely zostavenia individuálnej účtovnej závierky triedenie účtovných jednotiek podľa veľkostných skupín:

- do veľkostnej skupiny **mikro účtovnej jednotky** sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok: celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur, čistý obrat nepresiahol 700 000 eur a priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať.

- do veľkostnej skupiny **malej účtovnej jednotky** sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok: celková suma majetku presiahla sumu 350 000 eur, ale nepresiahla sumu 4 000 000 eur, čistý obrat presiahol sumu 700 000 eur, ale nepresiahol sumu 8 000 000 eur a priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 10 a nepresiahol 50.

-do veľkostnej skupiny **veľkej účtovnej jednotky** sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok: celková suma majetku presiahla 4 000 000 eur, čistý obrat presiahol 8 000 000 eur a priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 50.

Zatriedenie do veľkostnej skupiny má vplyv na obsahovú štruktúru účtovnej závierky, ktorá sa ustanovuje opatreniami Ministerstva financií SR pre jednotlivé typy účtovných jednotiek. Veľkostné triedenie je pre účtovné jednotky povinné a okrem obchodných spoločností a družstiev sa týka aj podnikajúcich fyzických osôb dobrovoľne účtujúcich v podvojnom účtovníctve. K zmene triedenia do veľkostných skupín dochádza na základe presiahnutia alebo nepresiahnutia veľkostných podmienok za dve bezprostredne po sebe nasledujúce účtovné obdobia.

Zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže

v znení neskorších predpisov

Zákon garantuje ochranu hospodárskej súťaže na trhoch výrobkov, výkonov, prác a služieb pred jej obmedzovaním, ako aj vytváranie podmienok na jej ďalší rozvoj s cieľom podporiť hospodársky rozvoj v prospech spotrebiteľov. Vztahuje sa na podnikateľov, iné fyzické osoby a právnické osoby, ich združenia a združenia týchto združení (ak ide o ich činnosti a konania, ktoré súvisia alebo môžu súvisieť so súťažou bez ohľadu na to, či tieto činnosti a konania sú alebo nie sú zamerané na dosahovanie zisku), ako aj orgány štátnej správy pri výkone štátnej správy, orgány územnej samosprávy pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy a orgány záujmovej samosprávy pri prenesenom výkone štátnej správy. Nevzťahuje na prípady obmedzovania súťaže, ktorých posudzovanie patrí do pôsobnosti iného orgánu, ktorý zabezpečuje ochranu súťaže podľa osobitného predpisu (napr. zákon o regulácii v sieťových odvetviach, zákon o telekomunikáciách).

Zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník

v znení neskorších predpisov

Novela zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, publikovaná **pod č. 526/2002 Z. z.**, vytvorila právny a inštitucionálny rámec pre **záložné právo**, ktorý vedie k rozšíreniu možností financovania podnikateľských aktivít, najmä v sektoroch malého a stredného podnikania. Záloh je v novele zákona definovaný ako vec, právo alebo iná majetková hodnota, ktorá je vyhradená pre záložného veriteľa. Postavenie záložného veriteľa nie je možné oslabiť následným prednostným záložným právom. Veriteľ, ktorý svoju pohľadávku zabezpečuje záložným právom, získava istotu, že v prípade nesplnenia pohľadávky zo strany dlžníka bude mať možnosť uspokojiť sa zo zálohu. Preto poskytuje napr. úver lacnejšie ako v prípade nezabezpečenej pohľadávky. Veriteľovi sa v prípade, že dlžník nesplní svoju pohľadávku včas a riadne, ponecháva možnosť uspokojiť sa z výťažku predmetu zálohu. Istota veriteľa nielen pozitívne ovplyvňuje veriteľa v jeho rozhodovaní o poskytnutí úveru, ale aj umožňuje poskytovať úver lacnejšie než v prípade nezabezpečenej pohľadávky. Právna úprava záložného práva, ktorá umožňuje dlžníkovi užívať a vytvárať príjmy z majetku, ktorý je predmetom záložného práva, prináša prospech do tých oblastí hospodárstva, ktoré sú najviac závislé na úveroch.

Notársky centrálny register záložných práv, ktorý bol zavedený v súvislosti s touto novelou Občianskeho zákonníka, má len informatívnu povahu. Register plní len funkciu publicity, t. j. výpisom z neho nie je zistiť, že na určitom zálohu nie je zriadené záložné právo, neosvedčuje však záložné právo v registri zapísané napr. tak ako je to v prípade zápisov v katastri nehnuteľností. Register je nevyhnutný pre stanovenie priority vzniku záložného práva, keďže poradie záložných práv zapísaných v registri je rozhodujúce pre uspokojenie záložných práv.

Zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok)

v znení neskorších predpisov

Od 1. januára 2005 nadobudlo účinnosť ustanovenie § 73k zákona č. 357/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov, na základe ktorého funguje **Notársky centrálny register listín**, ktorý prevádzkuje Notárska komora, a ktorý zjednodušuje podnikateľom, ale aj ostatným ľuďom komunikáciu s úradmi, inými inštitúciami, či podnikateľmi. Elektronický archív umožňuje firmám zaregistrovať si dôležitú listinu na jednom notárskom úrade a získať jej osvedčený odpis kedykoľvek na ktoromkoľvek notárskom úrade aj bez predloženia originálu (§ 73k).

Nesporným kladom tohto registra, ktorý uvítali hlavne účastníci verejných súťaží, ktorí musia predložiť viacero listín potvrdených notárom (výpis z obchodného registra, výpis z registra trestov štatutára, účtovnú súvahu, výkaz ziskov a strát či rôzne diplomy o vzdelaní členov pracovného tímu a referencie od zákazníkov), je však šetrenie financií. Hoci prvotná investícia na zaregistrovanie všetkých potrebných dokumentov do elektronického archívu je síce vyššia, pri ďalšej komunikácii však môže podnikateľ ušetriť.

Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Z výdavkov štátneho rozpočtu možno v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok poskytovať dotácie právnickým osobám a fyzickým osobám. Dotácie vo svojej vecnej pôsobnosti môže poskytovať správca kapitoly, orgán štátnej správy, ktorý je svojimi príjmami a výdavkami zapojený na rozpočet správcu kapitoly, alebo ak tak ustanovia osobitné zákony, iná rozpočtová organizácia. Dotácie sa poskytujú len na základe osobitného zákona v rozsahu, spôsobom a za podmienok ním ustanovených alebo ustanovených podrobnejšie iným všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na jeho vykonanie. Dotácie právnickým a fyzickým osobám sa poskytujú na základe žiadosti (§ 8a ods. 1, 3)

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

v znení neskorších predpisov

Tento zákon upravuje daň z príjmov fyzickej osoby alebo právnickej osoby a spôsob jej platenia a vyberania. **Predmetom dane** je v zmysle zákona príjem (výnos) z činnosti daňovníka (FO alebo PO) a z nakladania s majetkom daňovníka okrem osobitne vymedzeného predmetu dane. **Za príjem** sa považuje peňažné plnenie a nepeňažné plnenie dosiahnuté aj zámenou, ocenené cenami bežne používanými v mieste a v čase plnenia alebo spotreby, a to podľa druhu, kvality, prípadne miery opotrebenia predmetného plnenia.

Novela zákona o dani z príjmov zrušila od 1.1.2013 rovnú daň a taktiež bolo zavedené **progressívne zdaňovanie príjmov fyzických osôb** s dvomi sadzbami dane:

- **19 %** zo základu dane do výšky 176,8-násobku sumy platného životného minima vrátane,
- **25 %** zo základu dane presahujúceho 176,8-násobok platného životného minima.

Novela sprísnila podmienky na uplatňovanie **nezdaniteľnej časti základu dane na manželku/manžela**. Túto nezdaniteľnú časť základu dane si bude môcť uplatniť manžel/manželka žijúca s daňovníkom v spoločnej domácnosti, v prípade:

- ak sa stará o dieťa do dovŕšenia 3, resp. 6 rokov života dieťaťa, a to do zániku nároku na rodičovský príspevok na dieťa alebo
- ak poberá príspevok na opatrovanie alebo
- ak je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie.

Taktiež sa zavádza obmedzenie možnosti uplatnenia **daňového bonusu** len za podmienky, že daňovník dosahuje zákonom ustanovenú minimálnu výšku príjmov len z tzv. „aktívnych príjmov“, t. j. príjmov zo závislej činnosti podľa § 5 zákona o dani z príjmov a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov. Ak tento daňovník dosiahne v zdaňovacom období len iné zdaniteľné príjmy (tzv. „pasívne príjmy“) uvedené v § 6 ods. 3 a 4 až 8 zákona o dani z príjmov, tomuto daňovníkovi sa daňový bonus neprizná.

Od 1. januára 2013 sa zavádza osobitná sadzba dane platná pre zabezpečenie dane určená rozhodnutím správcu dane voči fyzickým alebo právnickým osobám, vo výške 9,5 % (§ 44 ods. 1 zákona) a taktiež sa

zavádza osobitná sadzba dane vo výške 19 % platná na zabezpečenie dane z príjmu, ktorý plynie daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou (§ 44 ods. 2 zákona). Zároveň sa vypúšťa možnosť pri vyplácaní príjmu z prenájmu daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou uplatniť pred zabezpečením dane paušálne výdavky tak ako pre všetkých daňovníkov dosahujúcich tieto príjmy.

Nezdaniteľnou časťou základu dane je **od 1. januára 2013 do 31. decembra 2016** aj suma preukázateľne zaplatených **dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (II. pilier)**, a to najviac do výšky 2 % zo základu dane (čiastkového základu dane) zisteného z príjmov podľa § 5 alebo podľa § 6 ods. 1 a 2 alebo zo súčtu čiastkových základov dane z týchto príjmov. Suma podľa prvej vety nesmie presiahnuť výšku 2 % zo 60-násobku priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa zisťuje základ dane, tzn. pre rok **2015** to je **988,8 €** (2% zo 20x824) (§ 11 ods. 8).

Novela zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení, publikovaná pod **č. 25/2015 Z. z.**, s účinnosťou od 15. marca 2015 v súvislosti s otvorením II. piliera ustanovila, že sporitelia, ktorí v minulosti využili v súvislosti s platením dobrovoľných príspevkov daňové zvýhodnenie a **rozhodli sa vystúpiť z II. piliera**, budú povinní zvýšiť si základ dane o sumu uplatnených zaplatených dobrovoľných príspevkov.

Zákonom č. 318/2013 Z. z. sa s účinnosťou od 1. januára 2014 zavádza sa **nový druh nezdaniteľnej časti základu dane na príspevky daňovníka na doplnkové dôchodkové sporenie** a to vo výške preukázateľne zaplatených príspevkov za zdaňovacie obdobie, a to v úhrne **najviac vo výške 180 eur ročne**. Na uplatnenie daňového zvýhodnenia je potrebné splnenie podmienok, a to zaplatenie príspevkov na základe účastníckej zmluvy uzatvorenej po 31. decembri 2013, pričom obsahom zmeny musí byť upustenie od dávkového plánu, ktorý tvoril súčasť zmluvy. V prípade ak si daňovník vyberie zo systému svoje príspevky v podobe predčasného výberu po tom, ako si uplatnil daňovú výhodu, do troch zdaňovacích období je povinný sumu, ktorú si uplatnil ako daňovú výhodu, doplatiť zvýšením základu dane (§ 12, ods. 10 až 13).

Výraznejšie zmeny do zákona zaviedla novela, publikovaná pod **č. 463/2013 Z. z.**, ktorá okrem iných zmien zaviedla inštitút **daňovej licencie**, minimálnu výšku dane fyzickej osoby a zároveň znížila sadzbu dane pre právnické osoby na **22 %**. (**účinnosť od 1. januára 2014**)

Novela zároveň zavádza **zrážkovú daň**, ktorá zdaní **35 %** platby subjektov do tzv. off shore krajín (týka sa fyzických osôb, ktoré majú trvalý pobyt alebo právnických osôb, ktoré majú sídlo v štáte, s ktorým SR nemá uzavretú platnú a účinnú medzinárodnú zmluvu obsahujúcu klauzulu o výmene informácií na daňové účely).

Zákon od 1. januára 2014 zároveň zavádza možnosť uplatniť si **náklady za používanie vlastného osobného motorového vozidla nezahrnutého do obchodného majetku vo forme paušálnych výdavkov do výšky 50%** z celkového preukázaného nákupu pohonných látok. Novela zmenila aj zásady zdaňovania dlhu voči obchodnému partnerovi (tzv. **zdanenie starých záväzkov**). Daňovník bude od 1. 1. 2014 povinný zvýšiť základ dane v nadväznosti na počet dní, ktoré uplynuli od lehoty splatnosti neuhradeného záväzku vo výške:

- 20 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho nesplatennej časti, ak uplynulo viac ako 360 dní po dátume splatnosti,
- 50 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho nesplatennej časti, ak uplynulo viac ako 720 dní po dátume splatnosti,
- 100 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho nesplatennej časti, ak uplynulo viac ako 1 080 dní po dátume splatnosti

Zmeny v zákone o dani z príjmov nastali od 1. decembra 2014 v súvislosti so zákonom 333/2014 Z. z. Veľká časť novely sa venuje **oblasti odpisovania** a možnosti uplatňovania daňových výdavkov. Najvýznamnejšou zmenou je **rozšírenie odpisovaných skupín zo štyroch na šesť**. Toto rozdelenie je spojené so zvýhodnením odpisovania majetku technologického charakteru nachádzajúce sa v 3. skupine, ktoré je možné odpisovať 8 rokov a znevýhodnením odpisovania nevýrobných budov zaradených do odpisovej skupiny 6, ktoré sa po novom odpisujú 40 rokov (doposiaľ sa všetky budovy odpisovali 20 rokov). Súčasťou legislatívnych zmien je aj **obmedzenie možnosti využívania zrýchlenej metódy odpisovania** iba

pre hmotný majetok zaradený do 2. a 3. odpisovej skupiny. K zmene spôsobu odpisovania dochádza aj v prípade **finančného prenájmu** (lízingu).

Novela zavádza aj finančný strop na nákup automobilov, ustanovuje **tzv. super odpočet na podporu výskumu a vývoja** a zavádza tiež možnosť paušálneho uplatňovania výdavkov vo výške 80% pri nákupe majetku osobnej spotreby.

Príjmy, ktoré sa nezdaňujú a príjmy oslobodené od dane

1. Predmetom dane z príjmov

a/ fyzických osôb nie je podiel na zisku (dividenda) vyplácaný zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva, určeného na rozdelenie osobám, ktoré sa podieľajú na ich základnom imaní alebo členom štatutárneho a dozorného orgánu tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, aj keď sú zamestnancami tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, vyrovnaní podiel, podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva a podiel na výsledku podnikania vyplácaný tichému spoločníkovi okrem podielu na výsledku podnikania vyplácaného tichému spoločníkovi verejnej obchodnej spoločnosti, podielu na zisku spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti (v.o.s.) a komplementára komanditnej spoločnosti (k.s.) a okrem podielu spoločníka v.o.s. a komplementára k.s. na likvidačnom zostatku pri likvidácii spoločnosti a vyrovnacieho podielu pri zániku účasti spoločníka vo v.o.s. alebo pri zániku účasti komplementára v k.s. ; za obchodnú spoločnosť alebo družstvo sa považuje aj obdobná obchodná spoločnosť alebo družstvo so sídlom v zahraničí, (§ 3, ods. 2, písm. c/),

b/ právnických osôb nie je podiel na zisku, vyrovnaní podiel, podiel na likvidačnom zostatku alebo podiel na výsledku podnikania, ak nie sú predmetom dane podľa § 3 ods. 2 písm. c) a sú vyplácané právnickej osobe, (§ 12, ods. 7, písm. c/).

2. Od dane oslobodené sú najmä:

a/ príjmy z prenájmu nehnuteľností a príjmy z príležitostných činností vrátane príjmov z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva a z príležitostného prenájmu hnutel'ných vecí, ak úhrn týchto príjmov nepresiahne v zdaňovacom období 500 eur, pričom ak takto vymedzené príjmy presiahnu 500 eur, do základu dane sa zahrnú len príjmy nad takto ustanovenú sumu; výdavky k príjmom zahrňovaným do základu dane sa zistia rovnakým pomerom, ako je pomer príjmov zahrňovaných do základu dane k celkovým príjmom (§ 9 ods. 1 písm. g/),

b/ príjmy z prevodu opcií, z prevodu cenných papierov, z prevodu účasti (podielu) na spoločnosti s ručením obmedzeným, komanditnej spoločnosti alebo z prevodu členských práv družstva, ak úhrn týchto príjmov znížený o výdavok podľa § 8 ods. 5 a 7 nepresiahne v zdaňovacom období 500 eur; ak takto vymedzený rozdiel medzi úhrnom príjmov a úhrnom výdavkov presiahne 500 eur, do základu dane sa zahrnie len rozdiel nad takto ustanovenú sumu; ak daňovník súčasne dosiahol aj príjmy podľa § 6 ods. 3 a § 8 ods. 1 písm. a), uplatní sa oslobodenie od dane podľa písmena g) a podľa tohto písmena, najviac v úhrnej výške 500 eur (§ 9 ods. 1 písm. i/),

c/ plnenia poskytované fyzickým osobám v rámci aktívnej politiky trhu práce okrem platieb prijatých v súvislosti s výkonom činností, z ktorých plynú príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu (§ 9 ods. 2 písm. d/),

d/ príjem z predaja podielového listu do výšky aktuálnej ceny podielového listu platnej v deň jeho predaja, okrem predaja podielového listu osobe so sídlom alebo s bydliskom v zahraničí (§ 9 ods. 2 písm. p/)

e/ zamestnanecká prémie podľa § 32a (§ 9 ods. 2 písm. t/),

f/ členské príspevky podľa stanov, štatútu, zriaďovacích listín alebo zakladateľských listín prijaté záujmovými združeniami právnických osôb, profesijnými komorami, občianskymi združeniami vrátane odborových organizácií, politickými stranami a politickými hnutiami (§ 13, ods. 2 písm. b/),

g/ úhrady za výkon správy bytov vo vlastníctve bytových družstiev spravovaných bytovými družstvami a za výkon správy bytov spoločenstvami vlastníkov bytov (§ 13, ods. 2, písm. d/),

h/ úroky a iné výnosy z poskytnutých úverov a pôžičiek, výnosy z majetku v podielovom fonde, príjmy z podielových listov dosiahnutých z ich vyplatenia (vrátenia), dlhopisov, vkladových certifikátov, pokladničných poukázok vkladových listov a iných cenných papierov a vkladov plynúce zo zdroja na území SR právnickej osobe, ktorá je daňovníkom členského štátu EÚ a ktorá je aj konečným príjemcom týchto príjmov od právnickej osoby, ktorá má na území SR sídlo alebo miesto skutočného vedenia, ak ide o

prepojené či združené osoby s 25 % podielom na základnom imaní (§ 13, ods. 2 písm. f/),

i/ odplaty za poskytnutie práva na použitie alebo za použitie predmetu priemyselného vlastníctva, počítačových programov (softvér), návrhov alebo modelov, plánov, výrobnotechnických a iných hospodársky využiteľných poznatkov (know-how), odplaty za poskytnutie práva na použitie alebo za použitie autorského práva alebo práva príbuzného autorskému právu a náhrady za použitie alebo za poskytnutie práva na použitie priemyselného, obchodného alebo vedeckého zariadenia plynúce zo zdroja na území SR právnickej osobe, ktorá je daňovníkom členského štátu EÚ a ktorá je aj konečným príjmom týchto príjmov od právnickej osoby, ktorá má na území SR sídlo alebo miesto skutočného vedenia, za podmienok uvedených v zákone (§ 13, ods. 2 písm. h/).

Zriaďovacie výdavky

Daňovník (fyzická osoba) s príjmami z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu môže zahrnúť do základu dane, počnúc zdaňovacím obdobím, v ktorom začal túto činnosť vykonávať, výdavky vynaložené na zásoby a iné nevyhnutne vynaložené výdavky spojené so začatím činnosti vynaložené v kalendárnom roku, ktorý predchádzal roku, v ktorom začal túto činnosť vykonávať (§ 4 ods. 4).

Paušálne výdavky

1. Ak daňovník, ktorý nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty, alebo daňovník, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty len časť zdaňovacieho obdobia, neuplatní preukázateľné daňové výdavky, môže uplatniť výdavky vo výške 40 % z úhrnu príjmov z podnikania (príjmy z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva; príjmy zo živnosti; príjmy z podnikania vykonávaného podľa osobitných predpisov; príjmy spoločníkov verejnej obchodnej spoločnosti a komplementárov komanditnej spoločnosti) a príjmov z inej samostatnej zárobkovej činnosti (príjmy z vytvorenia diela a umeleckého výkonu, a z použitia alebo poskytnutia práv z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva; príjmy z činností, ktoré nie sú živnosťou ani podnikaním; príjmy znalcov a tlmočníkov; príjmy z činnosti sprostredkovateľov, ktoré nie sú živnosťou). Podľa novely s účinnosťou **od 1. januára 2013** však bude obmedzená možnosť uplatnenia 40 % paušálnych výdavkov v maximálnej výške **5 040 eur ročne, resp. 420 eur mesačne**;

Ak daňovník s príjmami z prenájmu nehnuteľností a príjmami z použitia diela a použitia umeleckého výkonu nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty alebo je platiteľom dane z pridanej hodnoty len časť zdaňovacieho obdobia, neuplatní preukázateľné daňové výdavky, môže uplatniť výdavky vo výške 40 % z týchto príjmov. Ak daňovník uplatní výdavky podľa tohto odseku, v sumách výdavkov sú zahrnuté všetky daňové výdavky daňovníka okrem zaplateného poistného a príspevkov, ktoré je daňovník povinný platiť, ak toto poistné a príspevky neboli zahrnuté do základu dane v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach; toto poistné a príspevky si môže daňovník uplatniť vo výdavkoch v preukázanej výške. Novela zákona o dani z príjmu s účinnosťou od 1. januára 2013 zavádza **zrušenie možnosti uplatnenia paušálnych výdavkov pri prenájme nehnuteľností**. Daňovníci, ktorí dosahujú príjmy z prenájmu, si budú môcť naďalej uplatňovať preukázateľné výdavky buď na základe vedeného účtovníctva, alebo preukázateľnej evidencie podľa § 6 ods. 11 zákona o dani z príjmov.

Daňovník počas uplatňovania výdavkov týmto spôsobom je povinný viesť evidenciu o príjmoch v časovom slede, o zásobách a o pohľadávkach (§ 6 ods. 10).

2. Ak daňovník pri príjmoch z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva neuplatní výdavky preukázateľne vynaložené na dosiahnutie príjmu, môže uplatniť výdavky vo výške 25 % z týchto príjmov najviac do výšky 5 040 eur ročne (§ 8 ods. 9).

Evidencia daňovníka a daňová evidencia

Ak daňovník (fyzická osoba) uplatňuje pri príjmoch z prenájmu nehnuteľností preukázateľne vynaložené daňové výdavky, vedie počas celého zdaňovacieho obdobia evidenciu o

- a) príjmoch v časovom slede v členení potrebnom na zistenie základu dane (čiastkového základu dane) vrátane prijatých dokladov, ktoré spĺňajú náležitosti účtovných dokladov,

- b) daňových výdavkoch v časovom slede v členení potrebnom na zistenie základu dane (čiastkového základu dane) vrátane vydaných dokladov, ktoré spĺňajú náležitosti účtovných dokladov,
- c) hmotnom majetku a nehmotnom majetku zaradenom do obchodného majetku,
- d) zásobách a pohľadávkach,
- e) záväzkoch. (§ 6 ods. 11)

Novela č. 463/2013 Z. z. umožňuje od 1. 1. 2014 použiť daňovú evidenciu aj podnikateľom, ktorí majú zamestnancov, pričom bola zrušená i hranica pôvodná príjmov 170 000 eur. Zároveň sa zjednotila sa aj evidencia pre paušálne výdavky s daňovou evidenciou. Daňovú evidenciu bude môcť využiť aj osoba, ktorá má príjmy z prenájmu.

Zrýchlené odpisovanie hmotného majetku

Pri zrýchlenom odpisovaní hmotného majetku sa odpisovým skupinám priradujú koeficienty pre zrýchlené odpisovanie. Zrýchlené odpisovanie sa od **1. januára 2015** týka iba hmotného majetku zaradeného do **odpisovej skupiny 2 a 3** (§ 28).

Odpočet daňovej straty

Od základu dane daňovníka, ktorý je právnickou osobou, alebo od základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov z podnikania a z príjmov z inej samostatnej zárobkovej činnosti daňovníka, ktorý je fyzickou osobou, možno odpočítať daňovú stratu **rovnomerne počas štyroch** bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, a to počnúc zdaňovacím obdobím bezprostredne nasledujúcim po zdaňovacom období, za ktoré bola táto daňová strata vykázaná. Ku dňu vstupu daňovníka do likvidácie, vyhlásenia konkurzu alebo povolenia vyrovnania nárok na odpočet daňovej straty odo dňa vstupu do likvidácie alebo dňa vyhlásenia konkurzu alebo povolenia vyrovnania zaniká. Ak je zdaňovacie obdobie kratšie ako rok, daňovník môže uplatniť celý ročný odpočet daňovej straty (§ 30 ods. 1). (**účinnosť od 1. januára 2014**)

Daňový bonus

Daňovník, ktorý v zdaňovacom období mal zdaniteľné príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo z prenájmu aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy (od **1. januára 2014** je výška minimálnej mzdy **352,70** Eur za mesiac) a vykázal základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo z prenájmu, môže si **od 1.7. 2014** uplatniť daňový bonus v sume **21,41 eura** mesačne na každé vyživované dieťa žijúce v domácnosti s daňovníkom; prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosti nemá vplyv na uplatnenie tohto daňového bonusu. O sumu daňového bonusu sa znižuje daň. Ak suma dane vypočítaná za príslušné zdaňovacie obdobie je nižšia ako suma uplatňovaného daňového bonusu, daňovník, ktorý podáva daňové priznanie, požiada miestne príslušného správcu dane o vyplatenie sumy vo výške rozdielu medzi sumou daňového bonusu a sumou dane vypočítanou za príslušné zdaňovacie obdobie (§ 33 ods. 1, 6).

Na základe novely účinnej od **1. januára 2013** budú môcť **daňový bonus** na vyživované či študujúce deti do 26 rokov využiť len rodičia, ktorí sú zamestnaní alebo podnikajú (majú príjmy podľa § 5 a § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov), tzv. aktívne príjmy.

Preddavky na daň

Preddavky na daň neplatí:

a/ fyzická osoba

- daňovník, ktorého posledná známa daňová povinnosť nepresiahla **2 500 eur (zmena platná od 1. januára 2014)**,

- daňovník, ak skončil podnikanie, inú samostatnú zárobkovú činnosť, prenájom (§ 17 ods. 9) a výkon závislej činnosti a poberanie príjmov (§ 5), z ktorých sa platia preddavky na daň, a to od platby preddavku, ktorá je splatná po dni, v ktorom došlo k zmene rozhodujúcich skutočností,

- daňovník, ktorý poberal v predchádzajúcom zdaňovacom období len príjmy z kapitálového majetku (§ 7) alebo ostatné príjmy (§ 8), alebo z ktorých sa daň vyberá zrážkou (§ 43) alebo príjmy zo závislej činnosti, ktoré sú zdaňované podľa § 35, pričom môže ísť aj o kombináciu takýchto príjmov,

- daňovník, ktorého základ dane tvorí súčet čiastkových základov dane z príjmov podľa § 5 a 6,

neplatí preddavky na daň, ak čiastkový základ dane z príjmov podľa § 5 tvorí viac ako 50 % zo súčtu čiastkových základov dane podľa § 5 a 6 (§ 34 ods. 1, 8, 9, 10);

b/ právnická osoba (pokiaľ správca dane neurčí platenie preddavkov rozhodnutím podľa § 42 ods. 11):

- daňovník, ktorého daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie nepresiahla **2 500 eur** (§ 42 ods. 3 písm. a/),
- daňovník v likvidácii alebo v konkurze v zdaňovacom období podľa § 41 ods. 4 a 6 (§ 42 ods. 3 písm. b/),
- daňovník, ktorý vznikol počas kalendárneho roka, a nevznikol zlúčením, splynutím alebo rozdelením (nový daňovník), neplatí preddavky na daň za zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikol (§ 42 ods. 4),
- ak sa daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie týkala len časti zdaňovacieho obdobia, daňovník v nasledujúcom zdaňovacom období platí preddavky na daň na toto zdaňovacie obdobie podľa odsekov 1 a 2 (§ 42 ods. 5),
- daňovník, ktorý podáva daňové priznanie prvýkrát, v zdaňovacom období, v ktorom má byť podané daňové priznanie, do lehoty na jeho podanie. Tento daňovník sumu preddavkov splatných do lehoty na podanie priznania vyrovná v lehote na podanie daňového priznania vo výške vypočítanej z dane uvedenej v daňovom priznaní (§ 42 ods. 8),
- daňovník, ktorého zaplatené preddavky na daň od začiatku zdaňovacieho obdobia do lehoty na podanie daňového priznania (od 1.1. do 31.3.) sú vyššie, ako vyplývajú z výpočtu podľa daňového priznania, v ktorom je uvedená daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie. Daňovník je povinný zaplatiť rozdiel vzniknutý na zaplatených preddavkoch na daň od začiatku zdaňovacieho obdobia do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po lehote na podanie daňového priznania. Zaplatené preddavky sa použijú buď na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti daňovníka vrátia (§ 42 ods. 9).

Poznámka: Správca dane vráti do 30 dní odo dňa podania žiadosti daňovníka zaplatené preddavky na daň, ak daňovníkovi nevznikla povinnosť platiť preddavky na daň podľa tohto zákona, alebo rozdiel zaplatených preddavkov na daň, ak daňovník zaplatil preddavky na daň v sume vyššej, akú bol povinný zaplatiť podľa tohto zákona. Na postup správcu dane sa pri vrátení takto zaplatených preddavkov alebo rozdielu zaplatených preddavkov na daň použijú ustanovenia osobitného predpisu, ktorým je § 79 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení zákona č. 331/2011 Z. z. (§ 34 ods. 11).

Zamedzenie dvojitého zdanenia

1. Ak plynú daňovníkovi s neobmedzenou daňovou povinnosťou príjmy zo štátu, s ktorým Slovenská republika má uzavretú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia, postupuje sa pri zamedzení dvojitého zdanenia podľa tejto zmluvy s výnimkou prípadu, ak daňovníkovi s neobmedzenou daňovou povinnosťou plynú príjmy zo zdrojov v zahraničí zo štátu, s ktorým má Slovenská republika uzatvorenú zmluvu, tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené, a ak tento postup je pre daňovníka výhodnejší. Ak sa podľa zmluvy uplatňuje metóda zápočtu dane, daň zaplatená v druhom zmluvnom štáte sa započíta na úhradu dane podľa tohto zákona najviac sumou, ktorá môže byť v druhom zmluvnom štáte vyberaná v súlade s touto zmluvou, pričom zápočet dane sa vykoná najviac v sume dane pripadajúcej na príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí. Ak sa podľa zmluvy uplatňuje metóda vyňatia príjmov, základom dane z príjmov podliehajúcich zdaneniu v zahraničí na účely vyňatia príjmov je základ dane vyčíslený podľa § 5 ods. 8 zákona o dani z príjmov alebo rozdiel medzi zdaniteľnými príjmami zo zdrojov v zahraničí a daňovými výdavkami vyčíslený podľa § 17 ods. 14 zákona o dani z príjmov. Metóda vyňatia príjmov sa uplatní, ak daňovníkovi s neobmedzenou daňovou povinnosťou plynú príjmy zo závislej činnosti

a/ za prácu vykonávanú pre Európsku úniu a jej orgány, ktoré boli preukázateľne zdanené v prospech všeobecného rozpočtu EÚ, alebo

b/ zo zdrojov v zahraničí, zo štátu, s ktorým SR nemá uzavretú zmluvu a tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené,

c/ zo zdrojov v zahraničí zo štátu, s ktorým SR má uzavretú zmluvu a tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené, ak je tento postup pre daňovníka výhodnejší (§ 45 ods. 1, 3).

2. Ak daňovníkovi, ktorý je fyzickou osobou s neobmedzenou daňovou povinnosťou, fyzická osoba alebo právnická osoba vrátane stálej prevádzkarne, vyplatila, poukázala alebo pripísala úrokový príjem v štátoch a závislých územiach podľa prílohy č. 3 zákona o dani z príjmov a preukázateľne zrazila daň z tohto úrokového príjmu v súlade s právne záväzným aktom EÚ upravujúcim zdaňovanie príjmov fyzických osôb z úspor v podobe výplat úrokov, započíta sa táto daň na úhradu dane do výšky, v ktorej môže byť zrazená

podľa tohto zákona. Ak takto zrazená daň fyzickou osobou alebo právnickou osobou vrátane stálej prevádzkarne z úrokového príjmu je vyššia ako celková daňová povinnosť daňovníka, rozdiel sa považuje za daňový preplatok. Ak bola daňovníkovi súčasne zrazená z úrokového príjmu plynúceho zo zdrojov v zahraničí aj daň podľa zmluvy alebo daňovej legislatívy štátu, v ktorom je zdroj tohto príjmu, postupuje v tomto prípade pri zamedzení dvojitého zdanenia podľa § 45 ods. 1 až 3 zákona o dani z príjmov (§ 45 ods. 4).

Štáty, s ktorými SR uzavrela zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia, sú uvedené **v prílohe 1 dokumentu.**
Predĺženie lehoty na podanie daňového priznania

Na základe oznámenia daňovníka, ktorý je povinný podať daňové priznanie po uplynutí zdaňovacieho obdobia správcovi dane, sa predlžuje táto lehota najviac o tri celé kalendárne mesiace. Daňovník v oznámení uvedie novú lehotu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie, a v tejto novej lehote je aj daň splatná. Ak súčasťou príjmov daňovníka sú zdaniteľné príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí, na základe oznámenia sa predlžuje lehota na podanie dane z príjmov najviac o šesť celých kalendárnych mesiacov (§ 49 ods. 3).

Úľava na dani pre príjemcov investičnej pomoci

1. Daňovník, ktorému bolo vydané rozhodnutie o schválení investičnej pomoci obsahujúce úľavu na dani podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov alebo podľa schémy de minimis, môže si uplatniť nárok na úľavu na dani do výšky podľa bodu 2, ak súčasne spĺňa podmienky stanovené zákonom o investičnej pomoci a osobitné podmienky podľa bodu 3 alebo podmienky podľa schémy štátnej pomoci de minimis.

2. Daňovník si môže uplatniť nárok na úľavu na dani do výšky dane pripadajúcej na pomernú časť základu dane. Pomerná časť základu dane sa vypočíta tak, že základ dane sa vynásobí koeficientom, ktorý sa vypočíta ako podiel:

I. oprávnených nákladov (§ 8 zákona č. 561/2007 Z. z.), na ktoré bola poskytnutá investičná pomoc podľa zákona o investičnej pomoci, najviac však do úhrnnej výšky obstarávacej ceny dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku tejto investície obstaraného po vydaní písomného potvrdenia žiadateľovi, že investičný zámer spĺňa podmienky na poskytnutie investičnej pomoci (§ 10 ods. 4 zákona č. 561/2007 Z. z.) do konca príslušného zdaňovacieho obdobia, za ktoré sa uplatňuje nárok na úľavu na dani, a

II. súčtu hodnoty vlastného imania daňovníka vykázaného v účtovnej závierke za zdaňovacie obdobie, v ktorom bolo vydané písomné potvrdenie podľa zákona o investičnej pomoci (§ 10 ods. 4 zákona č. 561/2007 Z. z.) a oprávnených nákladov uvedených v bode I.

3. Osobitnými podmienkami podľa bodu 1 sú:

a) daňovník počas zdaňovacích období, za ktoré si uplatňuje úľavu na dani, využije všetky ustanovenia tohto zákona znižujúce základ dane, na ktoré mu vzniká nárok, a to najmä uplatnením

1. odpisov podľa § 22 až 29 zákona o dani z príjmov; v období uplatňovania úľavy na dani nie je možné prerušiť odpisovanie hmotného majetku podľa § 22 ods. 9 ,

2. opravných položiek a rezerv podľa § 20 zákona o dani z príjmov,

b) daňovník je povinný počas zdaňovacích období, za ktoré si uplatňuje úľavu na dani, odpočítat' od základu dane daňovú stratu alebo časť daňovej straty, o ktorú v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach neznižoval základ dane, a to vo výške základu dane; ak je základ dane vyšší ako výška daňovej straty, o ktorú sa v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach neznižoval základ dane, zníži sa základ dane o výšku tejto straty,

c) daňovník nemôže uplatniť úľavu na dani podľa bodu 4 pri zrušení bez likvidácie, pri vstupe do likvidácie, pri vyhlásení konkurzu alebo pri zrušení alebo pozastavení podnikateľskej činnosti,

d) daňovník je povinný pri vyčíslení základu dane vo vzájomnom obchodnom vzťahu so závislou osobou postupovať podľa § 18 zákona o dani z príjmov a dodržiavať princíp nezávislého vzťahu.

4. Nárok na úľavu na dani podľa odseku 1 si daňovník môže uplatniť najviac **na desať** bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, pričom prvým zdaňovacím obdobím, za ktoré si možno úľavu na dani uplatniť, je zdaňovacie obdobie, v ktorom bolo daňovníkovi vydané rozhodnutie o schválení investičnej

pomoci a daňovník splnil podmienky stanovené zákonom o investičnej pomoci a osobitné podmienky podľa odseku 3, najneskôr však zdaňovacie obdobie, v ktorom uplynuli tri roky od vydania rozhodnutia vydaného podľa zákona o investičnej pomoci.

5. Nárok na úľavu na dani si daňovník môže uplatniť najviac do výšky, ktorá v priebehu zdaňovacích období, za ktoré sa uplatňuje úľava na dani, v úhrne nepresiahne hodnotu uvedenú pre tento druh investičnej pomoci v rozhodnutí o schválení investičnej pomoci vydanom podľa zákona o investičnej pomoci (§ 30a).

6. Vybraný postup výpočtu pomernej časti základu dane podľa bodu 2 je daňovník povinný uplatňovať aj v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach.

Úľava na dani pre prijímateľa stimulov

1. Daňovník, ktorému bolo vydané rozhodnutie o schválení poskytnutia stimulov podľa zákona č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov si môže uplatniť nárok na úľavu na dani podľa bodu 2 jednotlivo za každé zdaňovacie obdobie počas celého obdobia, na ktoré bolo toto rozhodnutie vydané, najviac však do výšky nákladov vykázaných v účtovnej závierke daňovníka hrazených z jeho vlastných prostriedkov na účel podľa zákona č. 185/2009 Z. z., ak daňovník súčasne spĺňa podmienky podľa zákona č. 185/2009 Z. z. a osobitné podmienky podľa bodu 3.

2. Daňovník si môže uplatniť nárok na úľavu na dani do výšky dane pripadajúcej na pomernú časť základu dane. Pomerná časť základu dane sa vypočíta tak, že základ dane sa vynásobí koeficientom, ktorý sa vypočíta ako podiel

- a) nákladov vykázaných v účtovnej závierke daňovníka hrazených z jeho vlastných prostriedkov na účel podľa zákona č. 185/2009 Z. z. za príslušné zdaňovacie obdobie, v ktorom si uplatňuje nárok na úľavu na dani a
- b) súčtu nákladov podľa písmena a) a dotácie poskytnutej na základe rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov podľa zákona č. 185/2009 Z. z. vo výške podľa bodu 3 písm. e) za príslušné zdaňovacie obdobie, v ktorom si uplatňuje nárok na úľavu na dani.

3. Osobitnými podmienkami podľa odseku 1 sú:

- a) daňovník počas zdaňovacích období, za ktoré si uplatňuje úľavu na dani využije všetky ustanovenia tohto zákona znižujúce základ dane, na ktoré mu vzniká nárok, a to najmä uplatnením
 - 1. odpisov podľa § 22 až 29 zákona o dani z príjmov; v období uplatňovania úľavy na dani nie je možné prerušiť odpisovanie hmotného majetku podľa § 22 ods. 9,
 - 2. opravných položiek a rezerv podľa § 20 zákona o dani z príjmov,
- b) daňovník je povinný počas zdaňovacích období, za ktoré si uplatňuje úľavu na dani, odpočítat' od základu dane daňovú stratu alebo časť daňovej straty, o ktorú v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach neznižoval základ dane, a to vo výške základu dane; ak je základ dane vyšší ako výška daňovej straty, o ktorú sa v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach neznižoval základ dane, zníži sa základ dane o výšku tejto straty,
- c) daňovník nemôže uplatniť úľavu na dani podľa bodu 4 pri zrušení bez likvidácie, pri vstupe do likvidácie, pri vyhlásení konkurzu alebo pri zrušení alebo pozastavení podnikateľskej činnosti,
- d) daňovník je povinný pri vyčíslení základu dane vo vzájomnom obchodnom vzťahu so závislou osobou postupovať podľa § 18 a dodržiavať princíp nezávislého vzťahu,
- e) dotácia poskytnutá na základe rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov podľa zákona č. 185/2009 Z. z. sa zahrnie do koeficientu na účely výpočtu pomernej časti základu dane podľa odseku 2
 - 1. rovnomerne počas doby čerpania daňovej úľavy, ak sa poskytuje na obstaranie odpisovaného hmotného majetku a nehmotného majetku a
 - 2. vo vecnej a časovej súvislosti so zaúčtovaním nákladov podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ak sa poskytuje na prevádzkové náklady.

4. Nárok na úľavu na dani podľa bodu 1 si daňovník môže uplatniť najviac na **tri** bezprostredne po sebe nasledujúce zdaňovacie obdobia, pričom prvým zdaňovacím obdobím, za ktoré si možno úľavu na dani uplatniť je zdaňovacie obdobie, v ktorom bolo daňovníkovi vydané rozhodnutie o schválení poskytnutia

stimulov a daňovník splnil podmienky ustanovené zákonom č. 185/2009 Z. z. a osobitné podmienky podľa bodu 3, najneskôr však zdaňovacie obdobie, v ktorom uplynuli tri roky od vydania rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov podľa § 7 ods. 7, 8 a 10 zákona č. 185/2009 Z. z.

5. Nárok na úľavu na dani si daňovník môže uplatniť najviac do výšky, ktorá v priebehu zdaňovacích období, za ktoré sa uplatňuje úľava na dani, v úhrne nepresiahne hodnotu uvedenú v rozhodnutí o schválení poskytnutia stimulov podľa § 7 ods. 7, 8 a 10 zákona č. 185/2009 Z. z.

6. Výška úľavy na dani sa nemení, ak je daňovníkovi dodatočne vyrubená alebo ak je daňovníkom v dodatočnom daňovom priznaní uvedená vyššia daňová povinnosť, ako bola uvedená v daňovom priznaní.

7. Výška nevyčerpanej hodnoty stimulov formou úľavy na dani sa nemení, ak bola daňovníkovi vyrubená alebo ak je daňovníkom v dodatočnom daňovom priznaní uvedená nižšia daňová povinnosť, ako bola uvedená v daňovom priznaní.

8. Ak daňovník nedodrží niektorú zo všeobecných podmienok ustanovených zákonom č. 185/2009 Z. z. alebo niektorú z osobitných podmienok uvedených v bode 3 okrem podmienky uvedenej v bode 3 písm. a) a b), nárok na úľavu na dani podľa bodu 1 zaniká a daňovník je povinný podať dodatočné daňové priznanie za všetky zdaňovacie obdobia, v ktorých úľavu na dani uplatnil. Daň, na ktorú bola uplatnená úľava na dani a ktorá bola priznaná v dodatočnom daňovom priznaní, je splatná do konca tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo podané dodatočné daňové priznanie.

9. Ak daňovník nedodrží podmienku uvedenú v bode 3 písm. a) alebo b), stráca nárok na úľavu na dani v príslušnom zdaňovacom období a je povinný podať dodatočné daňové priznanie za každé zdaňovacie obdobie, v ktorom podmienku nedodržel. Daň priznaná v dodatočnom daňovom priznaní je splatná v lehote podľa bodu 8 (§ 30b).

Odpočet výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj

Od základu dane zníženého o odpočet daňovej straty u daňovníka, ktorý je právnickou osobou, alebo od základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 zníženého o odpočet daňovej straty u daňovníka, ktorý je fyzickou osobou, pri realizácii projektu výskumu a vývoja možno odpočítať súčet

- **25 % výdavkov (nákladov) vynaložených na výskum a vývoj** v zdaňovacom období, za ktoré sa podáva daňové priznanie,

- **25 % mzdových a ostatných pracovnoprávných nárokov** podľa § 19 ods. 2 písm. c) šiesteho bodu a poistného a príspevkov podľa § 19 ods. 3 písm. i) zamestnanca v zdaňovacom období, v ktorom daňovník so zamestnancom uzatvoril trvalý pracovný pomer, pričom zamestnanec sa podieľa na realizácii projektu výskumu a vývoja, je občanom členského štátu Európskej únie mladším ako 26 rokov veku a ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi,

- **25 % výdavkov (nákladov) vynaložených v zdaňovacom období na výskum a vývoj zahrňovaných do odpočtu, ktoré prevyšujú úhrn výdavkov (nákladov) vynaložených v bezprostredne predchádzajúcom zdaňovacom období** na výskum a vývoj zahrňovaných do odpočtu.

Pri odpočte výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj od základu dane postupuje rovnako aj daňovník s príjmami podľa § 6 ods. 1 a 2, ktorý vedie evidenciu podľa § 6 ods. 11.

Od základu dane možno odpočítať len daňové výdavky podľa § 2 písm. i), ktoré sú evidované oddelene od ostatných výdavkov (nákladov) daňovníka. Ak vynaložené výdavky (náklady) na výskum a vývoj súvisia s realizáciou projektu výskumu a vývoja len sčasti, je možné uplatniť odpočet len z rozdielu medzi skutočnými výdavkami (nákladmi) a výdavkami (nákladmi) nesúvisiacimi s realizáciou projektu výskumu a vývoja.

Odpočet výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj môže využiť daňovník, ktorý

a) v zdaňovacom období neuplatňuje úľavu na dani podľa § 30b,

- b) ako držiteľ osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj nerealizuje projekt výskumu a vývoja za účelom predaja nehmotných výsledkov výskumu a vývoja.

Projektom výskumu a vývoja, pri ktorého realizácii možno uplatniť odpočet sa rozumie písomný dokument, v ktorom daňovník vymedzí predmet výskumu a vývoja. Tento dokument musí obsahovať najmä základné údaje o daňovníkovi, ktorými sú názov a sídlo spoločnosti, daňové identifikačné číslo, u daňovníka, ktorý je fyzickou osobou, meno a priezvisko, adresa trvalého pobytu a miesto podnikania, dátum začiatku a predpokladaného ukončenia realizácie projektu výskumu a vývoja, ciele projektu, ktoré sú dosiahnuteľné počas doby jeho realizácie a merateľné po jeho ukončení, celkové predpokladané výdavky (náklady) na realizáciu projektu a predpokladané výdavky (náklady) v jednotlivých rokoch realizácie projektu. Projekt výskumu a vývoja musí byť podpísaný pred začatím jeho realizácie osobou oprávnenou konať za daňovníka. Pri daňovej kontrole je správca dane alebo finančné riaditeľstvo oprávnené vyzvať daňovníka na predloženie projektu výskumu a vývoja. Lehota na predloženie projektu výskumu a vývoja daňovníkom správcovi dane alebo finančnému riaditeľstvu je osem dní odo dňa doručenia výzvy daňovníkovi.

Ak odpočet nie je možné uplatniť z dôvodu, že daňovník vykázal daňovú stratu alebo základ dane po znížení o odpočet daňovej straty je nižší ako odpočet, je možné odpočet výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj alebo jeho zostávajúcu časť uplatniť v najbližšom nasledujúcom zdaňovacom období, v ktorom daňovník vykáže základ dane, najviac však v štyroch zdaňovacích obdobiach bezprostredne nasledujúcich po zdaňovacom období, v ktorom nárok na odpočet vznikol.

Ak daňovník, ktorý je držiteľom osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj predá nehmotné výsledky výskumu a vývoja, pričom pri realizácii projektu výskumu a vývoja, ktorého sú výsledkom, uplatňoval odpočet, stráca nárok na odpočet v príslušnom zdaňovacom období a je povinný podať dodatočné daňové priznanie za každé zdaňovacie obdobie, v ktorom uplatňoval odpočet. Daňovník je povinný podať dodatočné daňové priznanie do konca tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola zistená povinnosť podať dodatočné daňové priznanie; v rovnakej lehote je aj splatná dodatočne priznaná daň. (§ 30c)

(účinnosť od 1. januára 2015)

MINIMÁLNA VÝŠKA DANE

Daň na úhradu vypočítaná v daňovom priznaní sa neplatí, ak nepresiahne 5 eur. Daň vyberaná zrážkou podľa § 43 ods. 17 sa neplatí, ak nepeňažné plnenie podľa § 43 ods. 17 v úhrnnej sume za príslušný kalendárny štvrťrok nepresiahne 10 Eur (§ 46).

Minimálna výška dane fyzickej osoby

Daň fyzickej osoby sa nevyrubí a neplatí, ak za zdaňovacie obdobie nepresiahne 17 eur alebo celkové zdaniteľné príjmy tohto daňovníka, za zdaňovacie obdobie nepresiahnu 50% platného životného minima (§ 11 ods. 2 a). To neplatí, ak daňovník uplatňuje daňový bonus podľa § 33 alebo ak sa daň vyberá zrážkou podľa § 43, alebo ak sa zrážajú preddavky na daň podľa § 35, alebo preddavky na zabezpečenie dane podľa § 44. Daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou uvedený, postup podľa prvej a druhej vety použije, ak úhrn jeho zdaniteľných príjmov zo zdrojov na území SR v príslušnom zdaňovacom období tvorí najmenej 90 % zo všetkých príjmov tohto daňovníka, ktoré mu plynú zo zdrojov na území SR a zo zdrojov v zahraničí. (§ 46a)

Daňová licencia právnickej osoby

Daňovou licenciou je minimálna daň, po odpočítaní úľav na dani podľa a po zápočte dane zaplatenej v zahraničí, ktorú platí daňovník za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré daňová povinnosť vypočítaná v daňovom priznaní je nižšia ako výška daňovej licencie ustanovenej pre jednotlivého daňovníka alebo daňovník, ktorý vykázal daňovú stratu.

(Daňové licencie sa prvýkrát budú platiť v daňovom priznaní v roku 2015 za zdaňovacie obdobie roka 2014).

Daňovník, ktorý

a) k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty s ročným obrátom neprevyšujúcim 500 000 eur, a to vo výške **480 eur**

b) k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia je platiteľom dane z pridanej hodnoty s ročným obrátom neprevyšujúcim 500 000 eur, a to vo výške **960 eur**

c) za zdaňovacie obdobie dosiahol ročný obrát viac ako 500 000 eur, a to vo výške **2 880 eur**

- (1) U daňovníka, ktorého priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách so zdravotným postihnutím za zdaňovacie obdobie je najmenej 20 % z celkového priemerného evidenčného počtu zamestnancov vo fyzických osobách sa daňová licencia znižuje na polovicu.
- (2) Daňová licencia je splatná za príslušné zdaňovacie obdobie v lehote na podanie daňového priznania
- (3) Kladný rozdiel medzi daňovou licenciou a daňou vypočítanou v daňovom priznaní je **možné započítať** na daňovú povinnosť pred uplatnením preddavkov na daň (§ 42) najviac **v troch bezprostredne** po sebe nasledujúcich zdaňovacích obdobiach, nasledujúcich po zdaňovacom období, za ktoré bola daňová licencia zaplatená, a to len na tú časť daňovej povinnosti, ktorá prevyšuje sumu daňovej licencie.
- (4) Za zdaňovacie obdobie kratšie ako 12 bezprostredne po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov sa daňová licencia vypočíta vo výške súčinu 1/12 daňovej licencie a počtu kalendárnych mesiacov zdaňovacieho obdobia.
- (5) Daňovú licenciu **neplatí daňovník**
 - a) ktorému vznikla prvýkrát povinnosť podať daňové priznanie za zdaňovacie obdobie, **v ktorom vznikol**, okrem daňovníka, ktorý je právnym nástupcom daňovníka zrušeného bez likvidácie,
 - b) subjekty podľa § 12 ods. 3 a 4,
 - c) ktorý prevádzkuje aj **chránenú dielňu alebo chránené pracovisko** podľa osobitného predpisu
 - d) ktorý vstúpil do likvidácie, alebo na ktorého bol vyhlásený konkurz za zdaňovacie obdobia podľa § 41 ods. 4, 6, 8 a 9.
- (6) Nárok na **zápočet daňovej licencie** alebo kladného rozdielu medzi daňou vypočítanou v daňovom priznaní a daňovou licenciou zaniká
 - a) ak daňovníkovi nevznikne možnosť odpočítať daňovú licenciu alebo rozdiel medzi daňou vypočítanou v daňovom priznaní za predchádzajúce zdaňovacie obdobia,
 - b) ku dňu zrušenia daňovníka bez likvidácie, ku dňu vstupu daňovníka do konkurzu alebo ku dňu vstupu daňovníka do likvidácie.
- (7) Ak sú zaplatené preddavky na daň za príslušné zdaňovacie obdobie podľa § 42 vyššie ako daň vypočítaná v podanom daňovom priznaní za príslušné zdaňovacie obdobie a súčasne táto daň je
 - a) vyššia ako daňová licencia, kladný rozdiel medzi zaplatenými preddavkami a daňou po zápočte daňovej licencie podľa odseku 4 sa použije na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti daňovníkovi vráti,
 - b) nižšia ako daňová licencia, kladný rozdiel medzi zaplatenými preddavkami a minimálnou výškou dane sa použije na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti daňovníkovi vráti a súčasne kladný rozdiel medzi daňovou licenciou a daňou bude možné započítať
- (8) Daňovník, ktorý bol povinný zaplatiť daňovú licenciu, je oprávnený vyhlásiť v lehote na podanie daňového priznania, že podiel zaplatenej dane sa má poukázať ním určeným prijímateľom podľa § 50 ods. 4.“

Zákon č. 199/2004 Z. z., Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Colný zákon (zákon č. 199/2004 Z. z. v z.n.p.) upravuje pravidlá a postupy zaobchádzania s tovarom, ktorými sa zabezpečuje uplatňovanie opatrení vydaných na základe osobitných predpisov pre pohyb tovaru medzi Európskou úniou a tretími štátmi na území Slovenskej republiky, ako aj opatrení na zabránenie protiprávnemu konaniu osôb pri dovoze, vývoze a tranzite tovaru medzi úniou a tretími štátmi na území SR.

Započítanie pohľadávok

Ak má colný úrad colnú pohľadávku voči dlžníkovi a dlžník má zároveň pohľadávku voči štátnej rozpočtovej organizácii, možno tieto pohľadávky vzájomne započítať. Započítaním takéto pohľadávky zaniknú vo výške, v ktorej sa kryjú, a to dňom doručenia potvrdenia colného (finančného) riaditeľstva o započítaní dlžníkovi. Započítať možno len splatné nepremlčané pohľadávky, ak výška pohľadávky v jednotlivom prípade presiahne 331,94 eura. Úkonom dlžníka smerujúcim k započítaniu pohľadávok je žiadosť o započítanie. Žiadosť podáva dlžník na príslušnom colnom úrade a musí obsahovať:

- a/ obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo dlžníka, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu,
- b/ identifikáciu pohľadávky dlžníka voči štátnej rozpočtovej organizácii, ktorú možno započítať, s uvedením jej výšky, právneho dôvodu vzniku a s uvedením príslušného správcu tohto záväzku,
- c/ identifikáciu colnej pohľadávky s uvedením colného úradu, ktorý vykonal zápis do účtovnej evidencie, a číslo rozhodnutia, ktorým bol colný dlh vymeraný,
- d/ vyhlásenie dlžníka, že žiada o započítanie pohľadávok uvedených v písmenách b) a c),
- e/ dátum a podpis dlžníka.

Po overení a potvrdení údajov príslušným správcom záväzku finančné riaditeľstvo vydá potvrdenie o započítaní, ktoré doručí dlžníkovi, štátnej rozpočtovej organizácii a príslušnému colnému úradu (§ 88).

Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

v znení neskorších predpisov

Zákonom o miestnych daniach sa ustanovujú miestne dane a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Miestnymi daňami, ktoré môže ukladať obec, sú daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty, daň za nevýherné hracie prístroje, daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta, prípadne aj daň za jadrové zariadenie. Obec ukladá miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Daň z nehnuteľností

1. Od dane sú oslobodené najmä:

- a/ pozemky, stavby, byty a nebytové priestory vo vlastníctve obce, ktorá je správcom dane,
- b/ pozemky a stavby, alebo ich časti slúžiace na vzdelávanie, alebo na vedeckovýskumné účely, na vykonávanie náboženských obradov, vo vlastníctve verejných vysokých škôl, alebo vo vlastníctve štátu, v užívaní štátnych vysokých škôl, vo vlastníctve štátu v správe Slovenskej akadémie vied, alebo vo vlastníctve cirkví a náboženských spoločností registrovaných štátom, ako aj pozemky a stavby alebo ich časti slúžiace stredným školám, učilištiam, strediskám praktického vyučovania a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov alebo školám a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti krajských školských úradov, pozemky, stavby a nebytové priestory vo vlastníctve Slovenského Červeného kríža).

2. Správca dane (obec, na ktorej území sa nehnuteľnosť nachádza) môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivjej časti ustanoviť zníženie dane alebo oslobodiť od

1/ dane z pozemkov

- a/ pozemky vo vlastníctve právnických osôb, ktoré nie sú založené alebo zriadené na podnikanie,
- b/ pozemky okrem pozemkov v zastavanej časti obce, na ktorých vykonávajú samostatne hospodáriaci roľníci poľnohospodársku výrobu ako svoju hlavnú činnosť (§ 17 ods. 2);

2/ dane zo stavieb alebo od dane z bytov

- a/ stavby alebo byty vo vlastníctve právnických osôb, ktoré nie sú založené alebo zriadené na

podnikanie,

b/ stavby alebo byty slúžiace školám, školským zariadeniam a zdravotníckym zariadeniam, zariadeniam na pracovnú rehabilitáciu a rekvalifikáciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, stavby užívané na účely sociálnej pomoci a múzeá, galérie, knižnice, divadlá, kiná, amfiteátre, výstavné siene, osvetové zariadenia,

c/ stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie, stavby pre vodné hospodárstvo okrem stavieb na skladovanie inej ako vlastnej pôdohospodárskej produkcie a stavieb na administratívu (§ 17 ods. 3).

Do 31. decembra 2014 bola prostredníctvom zákona č. 582/2004 Z. z. upravená aj **daň z motorových vozidiel**. S účinnosťou od **1. januára 2014** je táto daň upravená v samostatnom predpise - zákone o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov (**zákon č. 361/2014 Z. z.**).

Zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon s účinnosťou od **1. januára 2015** upravuje zdaňovanie motorových vozidiel a prípojných vozidiel kategórie L, M, N a O daňou z motorových vozidiel. Predmetom dane je motorové a prípojnú vozidlo, ktoré je evidované v SR **a používa sa na podnikanie** alebo inú samostatnú zárobkovú činnosť. **Správu dane** z motorových vozidiel vykonáva daňový úrad, ktorý je miestne príslušný podľa miesta evidencie vozidla. Zákon s celoštátnou pôsobnosťou zjednotil sadzby dane, oslobodenia ako aj zvýšenia a zníženia sadzieb daní. **Základ dane** sa odvíja od zdvihového objemu motora v cm³ pre osobné motorové vozidlo (resp. kW ak je jediným zdrojom energie elektrina) a počtu náprav a hmotnosti pre autobusy a úžitkové vozidlá.

Daň z motorových vozidiel

1. Oslobodenie od dane (§ 4)

Od dane je oslobodené vozidlo:

- diplomatických misií a konzulárnych úradov, ak je zaručená vzájomnosť,
- záchrannej zdravotnej služby, vozidlo banskej záchrannej služby, vozidlo horskej záchrannej služby, vozidlo leteckej záchrannej služby a vozidlo požiarnej ochrany,
- osobnej pravidelnej dopravy vykonávajúcej prepravu na základe zmluvy o službách vo verejnom záujme,
- používané výhradne v poľnohospodárskej výrobe a v lesnej výrobe.

2. Zníženie a zvýšenie ročnej sadzby dane (§ 7)

1/ Ročná sadzba dane podľa § 6 sa zníži o

- 25 % počas prvých 36 kalendárnych mesiacov počnúc mesiacom prvej evidencie vozidla,
- 20 % počas nasledujúcich 36 kalendárnych mesiacov a
- 15 % počas nasledujúcich ďalších 36 kalendárnych mesiacov.

2/ Po uplynutí času zníženia sadzby dane podľa odseku 1 písm. c) sa použije ročná sadzba dane podľa § 6 počas nasledujúcich 36 kalendárnych mesiacov.

3/ Po uplynutí času podľa odseku 2 sa ročná sadzba dane podľa § 6 zvýši o

- 10 % počas nasledujúcich 12 kalendárnych mesiacov a
- 20 % pre vozidlá, ktoré majú viac ako 156 kalendárnych mesiacov vrátane mesiaca prvej evidencie vozidla.

4/ Ročná sadzba dane podľa odsekov 1 až 3 sa zníži o 50 % pre

- hybridné motorové vozidlo alebo hybridné elektrické vozidlo,
- vozidlo kategórie L, M a N s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG) alebo skvapalnený zemný plyn (LNG),
- vozidlo kategórie L, M a N na vodíkový pohon.

5/ Za vozidlo, ktoré sa použilo v zdaňovacom období v rámci **kombinovanej dopravy** najmenej 60-krát, daňovník ročnú sadzbu dane podľa odsekov 1 až 4 zníži o 50 %.

Vzor daňového priznania k tejto dani ustanovuje opatrenie MF SR č. MF/21694/2014-725 z 12. novembra 2014 (oznámenie č. 411/2014 Z. z., FS č. 12/2014), ktoré taktiež nadobudlo účinnosť 1. januára 2015.

Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon o správe daní upravuje správu daní, práva a povinnosti daňových subjektov a iných osôb, ktoré im vzniknú v súvislosti so správou daní. Zákon umožňuje daňovým subjektom zasielať **podania elektronickými prostriedkami**. Takéto podanie sa podáva prostredníctvom elektronickej podateľne Finančného riaditeľstva (§ 33 ods. 2) alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy, pričom musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom osoby, ktorá ho podáva. Ak daňový subjekt chce doručovať správcovi dane písomnosti elektronickými prostriedkami, ktoré nebudú podpísané zaručeným elektronickým podpisom, oznámi správcovi dane údaje potrebné na doručovanie na tlačive podľa vzoru uverejneného na webovom sídle Finančného riaditeľstva a uzavrie so správcom dane písomnú dohodu o elektronickom doručovaní. Dohoda obsahuje najmä náležitosti elektronického doručovania, spôsob overovania elektronického podania a spôsob preukazovania doručenia (§ 13 ods. 5).

Od 1. januára 2014 daňové subjekty, ktoré sú platiteľmi dane z pridanej hodnoty podľa zákona o DPH alebo ich zástupcovia ako aj zástupca daňového subjektu, ktorý nie je platiteľom dane a tento zástupca je v postavení advokáta alebo daňového poradcu, ktorému tento daňový subjekt udelil plnomocenstvo na zastupovanie pred správcom dane, budú komunikovať, t. j. podávať – doručovať správcovi dane všetky **podania len elektronicky prostredníctvom elektronickej podateľne** alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy. Podrobnosti o elektronickej komunikácii a poskytovaní elektronických služieb uverejňuje Finančné riaditeľstvo a ministerstvo na svojich webových sídlach (§ 33 ods. 4).

Zákon č. 435/2013 Z. z. v záujme zníženia administratívnej záťaže daňových subjektov pri registračnom konaní s účinnosťou od 1. januára 2014 vypúšťa povinnosť daňových subjektov uvádzať niektoré údaje pri registrácii. **Od 1. septembra 2014** vstúpil do účinnosti aj časť zákona zavádzajúca **inštitút záväzného stanoviska** k uplatneniu daňových predpisov. Rozsah daňových predpisov, ku ktorým uplatneniu možno vydať záväzné stanovisko **ustanovuje vyhláška č. MF SR č. 229/2014 Z. z.**

Zákon č. 218/2014 Z. z. s účinnosťou od **1. októbra 2014** upravuje aj daňový poriadok, pričom umožňuje, aby správca dane počas daňovej kontroly mohol **vyhotoviť čiastkový protokol**, na základe ktorého by napr. **vrátil preverenú časť nadmerného odpočtu ešte pred ukončením daňovej kontroly**. Zároveň sa s účinnosťou od **1. januára 2015** skracuje sledované obdobie, v ktorom je platiteľ DPH v zozname platiteľov DPH, u ktorých nastali dôvody na zrušenie registrácie zverejnený, **z 12 mesiacov na 6 mesiacov**.

Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Tento zákon ustanovuje zdravotné poistenie, právne vzťahy vznikajúce na základe zdravotného poistenia a prerozdeľovanie poisťného na verejné zdravotné poistenie. Zdravotné poistenie je **povinné verejné**

zdravotné poistenie, na základe ktorého sa poskytuje poistencom verejného zdravotného poistenia za podmienok ustanovených týmto zákonom zdravotná starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Zdravotné poistenie je aj **individuálne zdravotné poistenie**, na základe ktorého sa poskytuje poistencom individuálneho zdravotného poistenia zdravotná starostlivosť v rozsahu určenom v zmluve podľa osobitného predpisu.

- ak je samostatne zárobkovo činná osoba osobou so zdravotným postihnutím, sadzba poistného na zdravotné poistenie je nižšia - **7 %** z vymeriavacieho základu (§ 12 ods. 1 písm. b/),
- zamestnávateľ, ktorý zamestnáva osoby so zdravotným postihnutím, sadzba poistného na zdravotné poistenie je za tieto osoby nižšia - **5 %** z vymeriavacieho základu (§ 12 ods. 1 písm. d/ bod 1)
- zamestnávateľ, ktorý zamestnáva zamestnanca, ktorý bol pred vznikom pracovného pomeru občanom **vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov** a spĺňa ďalšie stanovené podmienky podľa § 11 ods. 7 písm. v), sadzba poistného je za tieto osoby **0 %** z vymeriavacieho základu (§ 12 ods. 1 písm. d/ bod 2) – ustanovenie zavedené zákonom č. 338/2013 Z. z.
- do vymeriavacieho základu SZČO sa nezapočítavajú príjmy zdanené zrážkovou daňou (napr. z úroku, z výhry v lotériách, plnenia poistenia pre prípad dožitia určitého veku, z príjmu autorov do novín a časopisov, preplatku z ročného zúčtovania poistného na zdravotné poistenie, a pod.), a príjmy, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú oslobodené od dane (napr. úver a pôžička, cestovná náhrada, príjem z predaja nehnuteľností oprávnenou osobou, z dávok a príspevkov podľa osobitných predpisov, štipendiá, a pod.) (§ 10b ods. 4),
- zdravotné poistenie sa neplatí z príjmov z dohody o brigádnickej práci študentov, dohody o vykonaní práce poberateľov výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, ak dovŕšili dôchodkový vek podľa osobitného predpisu, poberateľov invalidného výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, poberateľov starobného dôchodku alebo poberateľov invalidného dôchodku, dohody o pracovnej činnosti poberateľov výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, ak dovŕšili dôchodkový vek podľa osobitného predpisu, poberateľov invalidného výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, poberateľov starobného dôchodku alebo poberateľov invalidného dôchodku (§ 10b ods. 1 písm. a),
- zdravotné poistenie sa neplatí z výkonu činnosti osobného asistenta (t. j. z príjmu, ktoré dosahuje osoba poskytujúca pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím) (§ 10 ods. 1 písm. b),
- SZČO, ktorá začína vykonávať podnikateľskú činnosť v súbehu so zamestnaním, v období od začatia podnikania do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka nie je povinná preddavky odvádzať. Odvodová povinnosť nej nastane až od 1. júla nasledujúceho roka za podmienky, že výška preddavkov jej z ročného zúčtovania poistného za predchádzajúci kalendárny rok vyšla v čiastke aspoň 3 eurá. Ak výška preddavkov vyšla v nižšej čiastke ako je 3 eurá, preddavky naďalej neodvádza,
- preddavok na poistné neodvádza SZČO, ak jeho výška nedosahuje najmenej 3 eurá (§ 16 ods. 9),

Novela zákona (133/2011 Z. z.) ustanovila, že **ročné zúčtovanie poistného bude od 1. januára 2012 vykonávať za poistenca jeho zdravotná poisťovňa**. Ročné zúčtovanie zdravotná poisťovňa vykoná a zašle do konca septembra, v prípade osôb, ktoré majú predĺženú lehotu na podanie daňového priznania a toto oznámili zdravotnej poisťovni, do konca októbra. (§ 19).

Podľa novely zákona publikovanej pod č. 463/2013 Z. z. sa **zrušuje osobitný vymeriavací základ na príjmy z dividend**, ktorý platil od januára 2013. Odvody sa budú od 1. 1. 2014 platiť zo spoločného vymeriavacieho základu s ostatnými príjmami (najviac zo 60-násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR spreď dvoch rokov).

Zákom č. 364/2014 Z. z. sa s účinnosťou od 1. januára 2015 do zákona o sociálnom poistení zavádza zásadná zmena v oblasti odvodov poistného na verejné zdravotné poistenie – odpočítateľná položka, vďaka

ktorej sa zvýši čistá mzda zamestnancom s nízkymi zárobkami. Zároveň dochádza ku **kompenzácii zvýšených mzdových nákladov zamestnávateľa**, ktoré súvisia so zvýšením minimálnej mzdy. Zamestnávateľom klesnú náklady na prácu v pásme od úrovne minimálnej mzdy (od 1. januára 2015 - **380 Eur**) **do výšky 570 Eur**. V zmysle novely sa vymeriavací základ zamestnanca, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť v pracovnom pomere, štátnozamestnaneckom pomere, služobnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu, z ktorého má právo na príjem zo zárobkovej činnosti sa znižuje o odpočítateľnú položku. **Maximálna ročná odpočítateľná položka je vo výške 4 560 eur** a táto suma sa bude znižovať o dvojnásobok sumy zvýšenia príjmu z pracovného pomeru ako aj iného príjmu (napr. dohody, vymeriavací základ samostatne zárobkovo činnnej osoby a ďalšie príjmy zo zárobkovej činnosti). Podľa novely je zamestnanec povinný oznámiť zamestnávateľovi, že má nárok na uplatnenie odpočítateľnej položky (§ 13a).

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

v znení neskorších predpisov

Tento zákon vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia a konanie vo veciach sociálneho poistenia. Zákon upravuje aj výber, registráciu a postúpenie povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (§ 1).

- **Samostatne zárobkovo činnnej osobe (SZČO)** v roku, v ktorom začne/začala podnikat', nevzniká povinnosť prihlásiť sa v Sociálnej poisťovni ani platiť poistné na sociálne poistenie. SZČO, ktorá začala/začne podnikat' iba v roku 2014, povinnosť platiť poistné na NP a DP môže vzniknúť **od 1. júla 2015** (dovtedy sa SZČO môže prihlási na NP a DP dobrovoľne). Povinnosť platiť poistné na sociálne poistenia vzniká SZČO po dosiahnutí určitej hranice hrubého príjmu v predchádzajúcom období,
- **poistenie v nezamestnanosti** sa nevzťahuje na fyzickú osobu, ktorej bol priznaný starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a fyzickú osobu, ktorá má priznaný invalidný dôchodok a dovŕšila dôchodkový vek (§ 19 ods. 3),
- poistné na **invalidné poistenie** neplatí poistenec, ktorý je dôchodkovo poistený po priznaní starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo výsluhového dôchodku (§ 128 ods. 4),
- zamestnávateľ neplatí poistné na **invalidné poistenie** za zamestnanca, ktorý je dôchodkovo poistený po priznaní starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo výsluhového dôchodku ak dovŕšil dôchodkový vek (§ 128 ods. 4).

Zákon č. 252/2012 Z. z. o sociálnom poistení, ktorým sa mení a dopĺňa predovšetkým zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ale aj zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, zavádza nové odvody pre zamestnancov pracujúcich na dohody.

- zamestnancom na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti **nie je** fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ak je poberateľom starobného, invalidného alebo výsluhového dôchodku (§ 4 ods. 1),
- zamestnancom na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti **nie je**
 - a) fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov
 - b) fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ak je poberateľom starobného dôchodku, invalidného dôchodku alebo výsluhového dôchodku (§ 4 ods. 1)

- zamestnancom na účely dôchodkového poistenia **je** aj
 - a) fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na **nepravidelný príjem** podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, ak priemerný mesačný príjem z tejto dohody nepresiahne sumu podľa odseku 5, žiaka strednej školy a študenta vysokej školy pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe.
 - b) fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov, ktorý jej zakladá právo na **pravidelný mesačný príjem** podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, ak mesačný príjem z tejto dohody nepresiahne sumu podľa odseku 5. (§ 4 ods. 2).

Od roku 2015 je maximálna suma mesačného príjmu a maximálna suma priemerného mesačného príjmu z dohody o brigádnickej práci študentov stanovená **na 200 eur.** (§ 4 ods. 5).

Na základe skutočnosti, že „dohodári“ budú platiť odvody rovnako ako regulárni zamestnanci v pracovnom pomere, z povinného poistenia im budú plynúť aj nároky. Napr. na dávky nemocenského poistenia vrátane nároku na náhradu príjmu počas prvých 10 dní práceneschopnosti, na dávky v nezamestnanosti a samozrejme i na dávky z dôchodkového poistenia a pod.

Prehľad kombinácií sociálneho a zdravotného poistenia, ktoré platia zamestnanci pracujúci na dohodu:

Dohoda o brigádnickej práci študentov (v prípade, že maximálna suma mesačného príjmu a maximálna suma priemerného mesačného príjmu z dohody o brigádnickej práci študentov **nepresiahne 200 eur**): garančné poistenie, úrazové poistenie. Spolu zamestnanec 0%, zamestnávateľ 1,05%

Dohoda o brigádnickej práci študentov (v prípade, že maximálna suma mesačného príjmu a maximálna suma priemerného mesačného príjmu z dohody o brigádnickej práci študentov **presiahne 200 eur**): garančné poistenie, úrazové poistenie, starobné poistenie, rezervný fond a navyše invalidné poistenie. Spolu zamestnanec 7%, zamestnávateľ 22,80%.

Poberateľ starobného dôchodku a výsluhového dôchodku, ak dovŕšil dôchodkový vek (dohoda o vykonaní práce alebo dohoda o pracovnej činnosti): garančné poistenie, úrazové poistenie a navyše starobné poistenie a rezervný fond. Spolu zamestnanec 4%, zamestnávateľ 19,80%.

Ostatní dohodári s nepravidelným príjmom: garančné poistenie, úrazové poistenie, starobné poistenie, rezervný fond, invalidné poistenie a navyše zdravotné poistenie. Spolu zamestnanec 11%, zamestnávateľ 32,80%.

Ostatní dohodári s pravidelným príjmom: garančné poistenie, úrazové poistenie, starobné poistenie, rezervný fond, invalidné poistenie, zdravotné poistenie a navyše nemocenské poistenie a poistenie v nezamestnanosti. Spolu zamestnanec 13,4%, zamestnávateľ 35,20%.

Novela (zákon č. 252/2012 Z. z.) zároveň mení aj **výpočet vymeriavacieho základu na sociálne a zdravotné poistenie**. Táto zmena sa odohrá v štyroch prechodných obdobiach. Do 30.06.2013 platí doterajší vymeriavací základ. Od 01.07.2013 bude platiť nová definícia vymeriavacieho základu s koeficientom 1,9. **Od 01.07.2014 bude platiť taktiež nová definícia vymeriavacieho základu s koeficientom 1,6 a od 01.07.2015 s koeficientom 1,486.** Nový vymeriavací základ bude daný ako podiel pomernej časti základu dane z príjmov fyzických osôb dosiahnutý vykonávaním podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý nie je znížený o odvody a príslušného koeficientu podľa obdobia.

Minimálny vymeriavací základ SZČO na sociálne a zdravotné poistenie sa zvyšuje od 1.1.2013 na 50% priemernej mzdy. Nový minimálny vymeriavací základ sa vzťahuje aj na dobrovoľne poistené osoby. Maximálne vymeriavacie základy sa pre všetky fondy na sociálne poistenie a zároveň na zdravotné poistenie od 1.1.2013 zjednocujú a zvyšujú na 5-násobok priemernej mzdy.

Status SZČO na účely sociálneho poistenia sa s účinnosťou od 1. júla 2014 neposudzuje v závislosti od registrácie u správcu dane, ale od dosahovania príjmov (zákon č. 338/2013 Z. z.). Ide o príjmy, ktoré sú zdaňované ako príjmy z podnikania alebo z výkonu inej samostatnej zárobkovej činnosti (podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov), v kalendárnom roku rozhodujúcom na vznik povinného sociálneho poistenia SZČO. Na účely statusu SZČO zostáva zachovaná podmienka dovŕšenia 18 rokov veku. Z postavenia SZČO zostávajú naďalej vyňaté fyzické osoby, ktoré vykonávajú osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a fyzické osoby, ktoré dosahujú príjmy z prenájmu nehnuteľností. SZČO, ktorá činnosť vykonáva na základe oprávnenia, zaniká povinné poistenie odo dňa, kedy nie je oprávnená na výkon tejto činnosti. Samostatne zárobkovo činným osobám „bez oprávnenia“, napr. umelcom, autorom, bude povinné poistenie zanikať dňom, keď Sociálnej poisťovni predložia čestné vyhlásenie o skončení činnosti. Novela zákona upravuje status SZČO na účely posúdenia vzniku a zániku povinného poistenia

Novela zákona upravuje i **nové určenie vymeriavacieho základu SZČO**. Za obdobie **od 1. júla 2014** sa určovať nasledovne: Čiastkový základ dane, neznížený o zaplatené poistné na povinné verejné zdravotné poistenie a poistné na povinné sociálne poistenie SZČO : koeficient 1,6 / 12. Na rozdiel od predošlej právnej úpravy, do vymeriavacieho základu SZČO nebudú patriť príjmy, ktoré nesúvisia s jej činnosťou, napr. poistné zaplatené na dobrovoľné poistenie a príspevky na dobrovoľné starobné dôchodkové sporenie. Základ dane na účely vymeriavacieho základu sa upraví o príjmy a výdavky spojené s výkonom činnosti osobného asistenta a o príjmy a výdavky zo zahraničia, ktoré nie sú rozhodujúce na určenie vymeriavacieho základu samostatne zárobkovo činnnej osoby. Na účely určenia vymeriavacieho základu SZČO sa už nebude zohľadňovať pomerná časť základu dane pripadajúca na mesiace, kedy mala fyzická osoba postavenie SZČO, ale zohľadnia sa všetky mesiace kalendárneho roka, z ktorého sa príjem zisťuje – čiže 12.

Veľkou praktickou zmenou účinnou **od 1. januára 2015 je zavedenie povinnosti pre Sociálnu poisťovňu písomne oznámiť SZČO** vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, vymeriavací základ na platenie poistného, výšku poistného na nemocenské poistenie, výšku poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, výšku poistného na invalidné poistenie a výšku poistného do rezervného fondu solidarity, dátum splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a údaje týkajúce sa úhrady poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, určených na základe údajov vedených v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, a to **do 20 dní** od vzniku povinného poistenia. SZČO si tak už nebudú musieť výšku poistného a príspevkov vypočítavať sami.

Okrem uvedeného **novela publikovaná pod č. 338/2013 Z. z.:**

- **skrácuje obdobia**, za ktoré sa skúma zaplatenie poistného na nemocenské poistenie na účely nemocenských dávok pre samostatne zárobkovo činné osoby a dobrovoľne poistené osoby z desiatich na päť rokov,
- **zrušuje prihlasovaciu a odhlasovaciu povinnosť** na povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe
- zavádza **automatický zánik dobrovoľného poistenia**, ak dobrovoľne poistená osoba nezaplatila poistné na dobrovoľné poistenie dva kalendárne mesiace za sebou idúce,
- predlžuje obdobie doterajšej jednotnej sadzby poistného na úrazové poistenie,
- ustanovuje, že štatutári s najmenej 50 % účasťou na majetku zamestnávateľa už nebudú mať nárok na garančnú dávku.

Novelou zákona, publikovanou pod č. **298/2014 Z. z.**, sa s účinnosťou od **1. januára 2015** zmení spôsob určenia maximálnej sumy mesačného príjmu z dohody o brigádnickej práci študentov. Maximálna suma mesačného príjmu a maximálna suma priemerného mesačného príjmu podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3 z dohody o brigádnickej práci študentov bude od nového roku **taxatívne stanovená na 200 eur**. Novela zároveň **odstránila vekovú diferenciáciu študentov**, ktorá podľa predošlej právnej úpravy vplývala na hranicu príjmu z dohody o brigádnickej práci študentov, z ktorej študent nie je povinne dôchodkovo poistený. Okrem ďalších zmien novela upravuje aj **určenie rozhodujúceho obdobia na zistenie denného vymeriavacieho základu ako aj spôsob určenie sumy starobného dôchodku**.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce

v znení neskorších predpisov

Zákonník práce upravuje individuálne pracovnoprávne vzťahy v súvislosti s výkonom závislej práce fyzických osôb pre právnické osoby alebo fyzické osoby a kolektívne pracovnoprávne vzťahy. **Závislá práca** je práca vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom, za mzdu alebo odmenu. Závislá práca môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo výnimočne za podmienok ustanovených v tomto zákone aj v inom pracovnoprávnom vzťahu (§ 1).

Od 1. júla 2014 sa v súvislosti s novelou, publikovanou pod č. 183/2014 Z. z., mení aj časť zákonníka práce týkajúca sa dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Zákon ustanovil nasledovné zmeny :

1. Ustanovenia o splatnosti mzdy (odmeny), výplate mzdy (odmeny) a zrážkach zo mzdy (odmeny) vrátane poradia týchto zrážok sa po novom uplatňujú aj na dohody

2. Splatnosť odmeny v prípade dohody o brigádnickej práci študentov a dohody o pracovnej činnosti. Podľa novely sa od 1.7.2014 musí odmena pri dohode o pracovnej činnosti a pri dohode o brigádnickej práci študentov vyplatiť najneskôr do konca mesiaca, nasledujúceho po mesiaci v ktorom sa vykonala práca.

3. Obmedzenie trvania dohody o pracovnej činnosti, dohody o brigádnickej práci študentov a dohody o vykonaní práce. Podľa novely účinnej od 1.7.2014 v zamestnávateľ tieto dohody nebude môcť uzatvoriť na neurčitý čas ale len na dobu určitú, **a to najviac na 12 mesiacov.** Do 30.6.2014 bolo možné uzatvárať dohody aj na dobu neurčitú, resp. pri dohodách o vykonaní práce bola doba trvania dohody ohraničená dobou potrebnou na vykonanie dohodnutej práce. Novela zákona **automaticky ukončuje aj existujúce dohody**, ktoré boli uzatreté na dlhšie obdobie ešte pred platnosťou novely. V prechodných ustanoveniach (§ 252j ZP) sa ustanovuje, že dohody uzatvorené pred 1. júlom 2014 sa skončia najneskôr **30. júna 2015** (t.j. bez ohľadu na to, že si zmluvné strany dojednali dlhšiu dobu trvania).

Cieľom ďalšej novely Zákonníka práce, publikovanej pod č. **14/2015 Z. z.**, bola úprava problematiky **dočasného pridelenia zamestnancov**, ktorá vyplynula z potreby aplikačnej praxe. S účinnosťou od **1. marca 2015** sa prostredníctvom tohto zákona:

- zavádza spoločná zodpovednosť užívateľského zamestnávateľa za **vyplatenie porovnateľnej mzdy** agentúrou dočasného zamestnávania alebo zamestnávateľom,
- rieši zastreté dočasné pridelenie zamestnanca právnickými osobami alebo fyzickými osobami,
- obmedzuje dočasné pridelenie zamestnanca na výkon rizikovej práce zaradenej do 4. kategórie,
- obmedzuje možnosť užívateľského zamestnávateľa dočasne prideliť už dočasne prideleného zamestnanca k inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe,
- **obmedzuje maximálnu dĺžku dočasného pridelenia** (najdlhšie na 24 mesiacov) a počtu opätovných dočasných pridelení a predĺžení dočasných pridelení (v rámci 24 mesiacov najviac štyrikrát),
- ustanovuje spôsob dojednania doby trvania pracovného pomeru na určitú dobu medzi agentúrou dočasného zamestnávania a dočasne prideleným zamestnancom a zavedením výpovedného dôvodu v prípade skončenia dočasného pridelenia pred uplynutím doby, na ktorú bol dohodnutý pracovný pomer na určitú dobu,
- obmedzuje možnosť zamestnávateľa dočasne prideliť zamestnanca počas prvých troch mesiacov od vzniku pracovného pomeru.

Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon o BOZP ustanovuje všeobecné zásady prevencie a základné podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. **Zákon sa vzťahuje na zamestnávateľov** a zamestnancov vo všetkých odvetviach výrobnnej sféry a nevýrobnej sféry (§ 1-2).

Od 1. januára 2012 zamestnávateľ nebol povinný zabezpečiť **pracovnú zdravotnú službu pre zamestnancov**, ktorí vykonávali práce zaradené do prvej alebo druhej kategórie.

Zákonom č. 204/2014 Z. z. sa s účinnosťou od **1. augusta 2014** presunula právna úprava pracovnej zdravotnej služby do **zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia**, kde sa nanovo upravili povinnosti zamestnávateľa týkajúce sa ochrany zdravia pri práci súvisiace so zabezpečením zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami a nad zdravým zamestnancov. Novela v praxi opäť zavádza pre zamestnávateľov povinnosť zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu aj pre zamestnancov v prvej a druhej pracovnej kategórii. Pracovnú zdravotnú službu môže zabezpečiť vlastnými zamestnancami alebo ju môže preňho robiť externá firma. Ak kontrolou poverí vlastných zamestnancov, nemôže ju robiť hociktorý zamestnanec ale len lekár s určenou špecializáciou, verejný zdravotník, bezpečnostný technik alebo autorizovaný bezpečnostný technik (§ 30a a § 30d). Zamestnávatelia sú povinní zabezpečiť pre svojich zamestnancov zdravotný dohľad najneskôr **do 31. decembra 2014** (§ 63d).

V rámci zákona č. 124/2006 Z. z. sa zároveň spresnili ustanovenia súvisiace so zriadením a činnosťou bezpečnostnotechnickej služby (§ 21 zákona č. 124/2006 Z. z.).

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

v znení neskorších predpisov

Tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní služieb zamestnanosti. **Zamestnávateľ** na účely tohto zákona je právnická osoba, ktorá má sídlo alebo sídlo svojej organizačnej jednotky na území Slovenskej republiky, alebo fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a ktorá zamestnáva fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. (§ 1, § 3).

Nástroje podpory a pomoci poskytované úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny

I. AKTÍVNE OPATRENIA NA TRHU PRÁCE

Informačné a poradenské služby

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len "úrad") zabezpečuje zamestnávateľom bezplatné informačné a poradenské služby a odborné rady pri hľadaní vhodného zamestnanca na konkrétne pracovné miesto (§ 42).

Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca

Na základe uzatvorenej písomnej dohody môže úrad poskytnúť zamestnávateľovi príspevok na všeobecné vzdelávanie a prípravu pre trh práce zamestnanca a na špecifické vzdelávanie a prípravu pre trh práce zamestnanca, ak po ich skončení bude zamestnávateľ zamestnávať zamestnanca najmenej počas dvanástich mesiacov alebo ak sa vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca uskutočňujú ako súčasť opatrení, ktoré umožňujú predísť hromadnému prepúšťaniu alebo obmedziť hromadné prepúšťanie.

Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca sa uskutočňujú v pracovnom čase a sú prekážkou v práci na strane zamestnanca; za toto obdobie patrí zamestnancovi náhrada mzdy vo výške jeho priemerného mesačného zárobku. Mimo pracovného času sa vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca uskutočňujú len vtedy, ak je to nevyhnutné vzhľadom na spôsob ich zabezpečenia (§ 47 ods. 3, 2).

Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť

Úrad môže poskytnúť príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť na čiastočnú úhradu nákladov súvisiacich s prevádzkovaním samostatnej zárobkovej činnosti uchádzačovi o zamestnanie, ktorý bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace, ak v odseku 10 nie je ustanovené inak, a ktorý bude samostatne zárobkovo činnou, ak o príspevok písomne požiada. Uchádzač o zamestnanie, ktorému bol poskytnutý príspevok, je povinný samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať nepretržite najmenej tri roky. Príspevok sa neposkytuje uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý príspevok podľa § 57 (príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť) alebo ktorému je poskytovaný príspevok podľa § 60 (príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov).

Výška príspevku je závislá od celkovej ceny práce, typu regiónu oprávneného na poskytovanie štátnej pomoci podľa zákona o štátnej pomoci a od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese, v ktorom bude uchádzač vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť. Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a uchádzačom o zamestnanie. Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode občan vytvorí pracovné miesto, na ktorom bude prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť. Súčasťou žiadosti o poskytnutie príspevku je podnikateľský zámer vrátane predpokladaných nákladov na začatie prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý je podkladom na posúdenie komisiou.

Úrad môže opätovne poskytnúť príspevok uchádzačovi o zamestnanie najskôr po uplynutí ôsmich rokov od začatia prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti, na ktorej prevádzkovanie mu bol poskytnutý príspevok.

Úrad môže poskytnúť príspevok uchádzačovi o zamestnanie, ktorý v období 6 mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie pozastavil, prerušil alebo skončil prevádzkovanie samostatnej zárobkovej činnosti, ak bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 mesiacov (§ 49).

Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie

Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie sa poskytuje zamestnávateľovi, ktorý na vytvorené pracovné miesto prijme do pracovného pomeru znevýhodneného uchádzača o zamestnanie vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace. Výška poskytovaného príspevku je diferencovaná podľa okresu, v ktorom je vytvorené pracovné miesto pre znevýhodneného uchádzača o zamestnanie, v závislosti od úrovne priemernej miery nezamestnanosti v záujme ďalšieho znižovania regionálnych disparít v úrovni zamestnanosti a nezamestnanosti. Zamestnávateľ je povinný zachovať vytvorené pracovné miesto, na ktoré mu bol poskytnutý príspevok, najmenej v rozsahu zodpovedajúcom polovici dohodnutého obdobia poskytovania príspevku.

Príspevok poskytuje zamestnávateľovi úrad, v ktorého územnom obvode sa vytvorí pracovné miesto, ak o tento príspevok zamestnávateľ písomne požiada a poskytuje sa najviac počas 24 kalendárnych mesiacov od uzatvorenia písomnej dohody medzi úradom a zamestnávateľom (§ 50 ods. 1 - 8).

Znevýhodnený uchádzač o zamestnanie na účely tohto zákona je uchádzač o zamestnanie, ktorý je:

- a) občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie*
- b) občan starší ako 50 rokov veku,*
- c) občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov*
- d) občan, ktorý dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie podľa osobitného predpisu,*
- e) občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie,*
- f) štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bol udelený azyl alebo ktorému bola poskytnutá doplnková ochrana,*

- g) občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou alebo viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky,
h) občan so zdravotným postihnutím.

Príspevok na podporu udržania pracovných miest

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže poskytnúť príspevok na podporu udržania pracovných miest zamestnávateľovi, ktorý najmenej tri mesiace pred podaním žiadosti o poskytnutie príspevku udržal pracovné miesta aj v prípade pretrvávajúcich vážnych prevádzkových dôvodov vymedzených v písomnej dohode so zástupcami zamestnancov, na základe ktorých po dohode s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na prechodné obdobie obmedzí svoju prevádzkovú činnosť tak, že nebude zamestnancom pridelať prácu v rozsahu najmenej 6 % a najviac 20 % ustanoveného týždenného pracovného času. Mesačná výška príspevku je 50 % z náhrady mzdy poskytnutej zamestnancovi, najviac 50 % z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje.

Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a zamestnávateľom. Príspevok poskytuje zamestnávateľovi úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode zamestnávateľ udrží pracovné miesta, ak zamestnávateľ o príspevok písomne požiada. Súčasťou žiadosti o poskytnutie príspevku je písomná dohoda so zástupcami zamestnancov, realizačný plán na odstránenie obmedzenia prevádzkovej činnosti a vyhlásenie o predpokladanom termíne ukončenia prechodného obdobia.

Príspevok sa poskytuje najviac počas 12 mesiacov. Príspevok sa poskytuje za dni, v ktorých bola zamestnancovi poskytnutá náhrada mzdy, v úhrne najviac za 60 dní, ak bola dohoda o poskytnutí príspevku uzatvorená na obdobie 12 mesiacov. Ak bola dohoda o poskytnutí príspevku uzatvorená na kratšie obdobie ako 12 mesiacov, úhrn počtu dní, za ktoré sa poskytne príspevok, sa pomerne kráti (§ 50k).

Príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže poskytnúť príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní zamestnávateľovi, ktorý na vytvorené pracovné miesto prijme do pracovného pomeru uchádzača o zamestnanie, ktorý je občanom mladším ako 25 rokov veku vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace, alebo uchádzača o zamestnanie, ktorý je občanom mladším ako 29 rokov veku vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej šesť mesiacov, a ktorí pred prijatím na vytvorené pracovné miesto nemali pravidelne platené zamestnanie, ak pracovný pomer je dohodnutý v rozsahu najmenej polovice ustanoveného týždenného pracovného času a ak zamestnávateľ o príspevok písomne požiada. Mesačná výška príspevku je regionálne diferencovaná, konkrétne:

a) v bratislavskom kraji v sume preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom mesačne zo mzdy zamestnanca, najviac 30 % priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje,

b) v ostatných krajoch

1. v okresoch s priemernou mierou evidovanej nezamestnanosti nižšou alebo rovnakou ako je celoslovenský priemer v kalendárnom roku, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, 70 % z celkovej ceny práce zamestnanca, najviac 50 % priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje,

2. v okresoch s priemernou mierou evidovanej nezamestnanosti vyššou ako je celoslovenský priemer v kalendárnom roku, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, 80 % z celkovej ceny práce zamestnanca, najviac 60 % priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje.

Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a zamestnávateľom najmenej počas 6 kalendárnych mesiacov a najviac počas 12 kalendárnych mesiacov. Výška príspevku podľa odseku 2 zodpovedá pracovnému pomeru dohodnutému na ustanovený týždenný pracovný čas; ak je pracovný pomer dohodnutý na kratší pracovný čas, výška príspevku sa pomerne kráti. Zamestnávateľ je povinný zachovať vytvorené pracovné miesto, na ktoré mu bol poskytnutý príspevok, najmenej v rozsahu zodpovedajúcom polovici dohodnutého obdobia poskytovania príspevku. Ak

zamestnávateľ nesplnil túto povinnosť, je povinný vrátiť úradu pomernú časť poskytnutého príspevku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého nezachoval vytvorené pracovné miesto (§ 51a).

(Účinnosť od 1. januára 2015)

Príspevok na dopravu do zamestnania

Úrad môže zamestnávateľovi poskytnúť príspevok na dopravu do zamestnania na základe uzatvorenej písomnej dohody, ak zamestnávateľ zabezpečuje každodenne dopravu zamestnancov do zamestnania a späť z dôvodu, že hromadnými dopravnými prostriedkami nie je doprava preukázateľne vykonávaná vôbec alebo v rozsahu zodpovedajúcom potrebám zamestnávateľa. Príspevok sa poskytuje vo výške najviac 50 % nákladov vynaložených na dopravu zamestnancov do zamestnania a späť. Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode má zamestnávateľ sídlo alebo trvalý pobyt, ak je zamestnávateľ fyzickou osobou (§ 53b).

Príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta

Za aktívne opatrenie na trhu práce sa považuje aj investičná pomoc na podporu počiatočnej investície formou príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta, na ktorú bolo vydané rozhodnutie o poskytnutí investičnej pomoci podľa zákona o investičnej pomoci. Príspevok môže byť poskytnutý na čiastočnú úhradu oprávnených nákladov najviac vo výške a za podmienok podľa nariadenia EÚ č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.06.2014, s. 1) zamestnávateľovi, ktorý vytvorí nové pracovné miesto v okrese, v ktorom priemerná miera evidovanej nezamestnanosti vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie zverejnená ústredím za kalendárny rok, ktorý bezprostredne predchádza kalendárnemu roku, v ktorom bol investičný zámer doručený Ministerstvu hospodárstva SR alebo Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ak ide o investičnú pomoc pre oblasť cestovného ruchu, je vyššia ako priemerná miera evidovanej nezamestnanosti v SR vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie. Splnenie podmienky priemernej miery evidovanej nezamestnanosti sa nevyžaduje pri podpore vytvárania technologických centier a centier strategických služieb. Príspevok poskytuje ústredie na základe zmluvy o poskytnutí príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta uzatvorenej so zamestnávateľom (§ 53d).

II. PODPORA ZAMESTNÁVANIA OBČANOV SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska

Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska poskytuje úrad zamestnávateľovi, ktorý na zriadené pracovné miesto v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku prijme uchádzača o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej jeden mesiac, ak zamestnávateľ o príspevok písomne požiada. Výška príspevku je závislá od miesta zriadenia chráneného pracoviska alebo chránenej dielne, od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese, v ktorom zamestnávateľ zriaďuje chránenú dielňu alebo chránené pracovisko a od právnej formy a predmetu činnosti zamestnávateľa. Príspevok poskytuje zamestnávateľovi úrad, v ktorého územnom obvode sa zriadi chránená dielňa alebo chránené pracovisko, ak o tento príspevok zamestnávateľ požiada písomne; súčasťou žiadosti je podnikateľský zámer, kalkulácia predpokladaných nákladov na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a kalkulácia nákladov na celkovú cenu práce občanov so zdravotným postihnutím. Zamestnávateľ, ktorému bol poskytnutý príspevok, je povinný zachovať zriadené pracovné miesto v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku najmenej dva roky (§ 56).

Príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní

Zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva viac ako 25 % občanov so zdravotným postihnutím z priemerného evidenčného počtu svojich zamestnancov a ktorý nemá priznané postavenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, sa poskytuje príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní. Príspevok sa poskytuje zamestnávateľovi na úhradu preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom mesačne zo mzdy zamestnanca, najviac vo výške preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom vypočítaných zo 60 % priemernej mzdy zamestnanca v

hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje. Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode má zamestnávateľ sídlo alebo trvalý pobyt, ak je zamestnávateľ fyzickou osobou, na základe písomnej žiadosti zamestnávateľa, na základe uzatvorenej písomnej dohody so zamestnávateľom. Príspevok sa poskytuje štvrtročne najneskôr do 30 kalendárnych dní po uplynutí príslušného štvrtroka (§ 56a).

Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

Úrad môže poskytnúť príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť na čiastočnú úhradu nákladov súvisiacich s prevádzkovaním samostatnej zárobkovej činnosti uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace a ktorý bude samostatne zárobkovo činnou osobou prevádzkujúcou samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku, ak o príspevok písomne požiada. Výška príspevku je závislá od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese, v ktorom občan so zdravotným postihnutím zriaďuje chránenú dielňu alebo chránené pracovisko na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti. Uchádzač o zamestnanie, ktorému bol poskytnutý príspevok, je povinný samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať na chránenom pracovisku nepretržite najmenej dva roky. Príspevok sa neposkytuje na úhradu preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím, a na úhradu nájomného. Prijemca príspevku má povinnosť prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku nepretržite najmenej dva roky.

Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode občan so zdravotným postihnutím vytvorí chránené pracovisko, na ktorom bude prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť. Úrad zabezpečí uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, na základe písomnej žiadosti absolvovanie prípravy na začatie prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti na chránenom pracovisku. Súčasťou prípravy na začatie prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti je vypracovanie podnikateľského zámeru vrátane predpokladaných nákladov na zriadenie chráneného pracoviska, ktoré sú podkladom na posúdenie komisiou (§ 57).

Príspevok na činnosť pracovného asistenta

Úrad poskytuje zamestnávateľovi alebo samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím, príspevok na činnosť pracovného asistenta ak z druhu zdravotného postihnutia a z vykonávanej pracovnej činnosti zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby vyplýva potreba pracovného asistenta. Príspevok sa poskytuje mesačne najmenej vo výške 41 % a najviac 70 % celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa uzatvára dohoda na činnosť jedného pracovného asistenta počas dĺžky trvania

a/ pracovného pomeru zamestnanca, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím alebo zamestnancov, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, ktorí sú v priamej starostlivosti pracovného asistenta,

b/ prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti osobou, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím.

Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode občan so zdravotným postihnutím vykonáva prácu alebo prevádzkuje, alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť (§ 59).

Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov sa poskytuje právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ak o tento príspevok písomne požiada najneskôr do konca prvého kalendárneho mesiaca štvrtroka nasledujúceho po štvrtroku, za ktorý príspevok žiada. Ročná výška príspevku, ktorý poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode je zriadená chránená dielňa alebo chránené pracovisko, je najviac 2,5-násobok alebo 5-násobok celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, na jedného občana so zdravotným postihnutím vykonávajúceho prácu v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času.

Príspevok poskytuje príslušný úrad na základe dokladov preukazujúcich vynaložené náklady za príslušný štvrtrok najviac vo výške 25 % z 2,5-násobku alebo 5-násobku celkovej ceny práce, a to do 60 kalendárnych dní odo dňa podania žiadosti o poskytnutie príspevku (§ 60).

Výšku príspevkov a ďalšie podrobnosti poskytovania príspevkov upravuje vyhláška MPSVR SR č. 106/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zadávanie zákaziek na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím

Zamestnávateľ je v zmysle § 63 ods. 1 písm. d) zákona č. 5/2004 Z. z. povinný zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím, ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so zdravotným postihnutím v počte, ktorý predstavuje 3,2 % z celkového počtu jej zamestnancov. Túto povinnosť môže zamestnávateľ plniť aj zadaním zákazky vhodnej na zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím alebo zadaním zákazky občanovi so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

Na započítanie jedného občana so zdravotným postihnutím je potrebné zadať zákazku vo výške 0,8 násobku celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom zamestnávateľ povinnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) zadaním zákazky plní. Plnenie povinnosti podľa § 63 ods. 1 písm. d) zadaním zákazky je zamestnávateľ povinný preukázať úradu najneskôr do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka (§ 64).

Odoberanie výrobkov alebo služieb na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím

Povinnosť zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím vo výške povinného podielu podľa § 63 ods. 1 písm. d) môže zamestnávateľ plniť aj odoberaním výrobkov alebo služieb od

a/ chránenej dielne alebo chráneného pracoviska,

b/ občana so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť,

c/ zamestnávateľa, ktorého zamestnanci, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, sa podieľali na výrobe odobratých výrobkov alebo na poskytovaní odobratých služieb.

Na započítanie počtu občanov so zdravotným postihnutím podľa § 63 ods. 1 písm. d), ktorých si zamestnávateľ môže započítať, je potrebné odobrať výrobky alebo služby vo výške podielu celkovej sumy platieb za odobrané výrobky alebo služby v kalendárnom roku, za ktorý týmto spôsobom zamestnávateľ plní povinnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) po započítaní alebo nezapočítaní dane z pridanej hodnoty do ceny odobratých výrobkov alebo služieb podľa § 64 ods. 3 a 0,8 násobku celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom zamestnávateľ povinnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) odoberaním výrobkov alebo služieb plnil. Plnenie povinnosti podľa § 63 ods. 1 písm. d) odoberaním výrobkov alebo služieb podľa odseku 1 je zamestnávateľ povinný preukázať úradu najneskôr do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka (§ 64a).

Zákon č. 495/2013 Z. z. (novela zákona o azyle) s účinnosťou od 1. januára 2014 upravuje podmienky **udeľovania povolenia na zamestnanie pre štátnych príslušníkov tretích krajín** v SR, upravuje podmienky ich zamestnávania a v tejto súvislosti rozširuje pôsobnosť Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Okrem toho upravuje pôsobenie **Agentúr dočasného zamestnávania** a zabraňuje zamestnávateľom dočasné prideľovanie zamestnanca, na ktorého zamestnávanie sa mu poskytuje príspevok, na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi.

Zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon vymedzuje nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie, ustanovuje zákaz vykonávania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, výkon kontroly, povinnosti kontrolného orgánu a postih za porušenie zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania (§ 1).

- **Nelegálne zamestnávanie nie je**, ak pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom, vykonáva prácu jeho príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel, ktorý je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom, alebo študentom do 26 rokov veku (§ 2a ods. 1).
- **Nelegálna práca nie je práca**, ktorú vykonáva pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom, príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel, ktorý je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku alebo je žiakom, alebo študentom do 26 rokov veku (§ 2a ods. 2).
(Např. ak je manželka dôchodkovo poistená, resp. dôchodkyňa, môže manželovi – podnikateľovi vypomáhať bez toho, aby sa to považovalo za nelegálnu prácu).

Zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov

v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje podmienky poskytovania dotácie na zriadenie priemyselných parkov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy pri poskytovaní a kontrole použitia tejto dotácie. V zmysle tohto zákona žiadosť o poskytnutie dotácie na zriadenie priemyselného parku sa predkladá Ministerstvu hospodárstva SR, ktoré na základe odborného posudku SARIO vydáva rozhodnutie o poskytnutí dotácie.

Priemyselný park je podľa § 2 tohto zákona definovaný ako územie vymedzené územným plánom obce alebo územným plánom zóny, na ktorom sa vykonáva alebo má vykonávať priemyselná výroba alebo služby jedného podnikateľa alebo viacerých podnikateľov. Na zriadenie priemyselného parku možno obci alebo vyššiemu územnému celku poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu. Musia byť pritom splnené týmto zákonom stanovené podmienky. Obec musí mať pritom okrem iného zabezpečené finančné prostriedky vo výške minimálne 15 % nákladov na obstaranie a zriadenie priemyselného parku vrátane nákladov na kúpu alebo iný prevod, nájom alebo zámenu pozemkov a nákladov na zriadenie vecného bremena na pozemkoch určených na zriadenie priemyselného parku, nákladov na technickú vybavenosť územia a na súvisiace nevyhnutné inžinierske stavby.

Pri poskytovaní dotácie Ministerstvo hospodárstva SR je povinné zohľadňovať aj úroveň zamestnanosti v regióne žiadateľa. Rozhodnutie vydá na základe písomnej žiadosti obce alebo vyššieho územného celku po schválení návrhu vládou SR. Obec musí tiež preukázať, že má predchádzajúci súhlas Slovenského pozemkového fondu na prevod pozemkov, s ktorými fond nakladá, na obec alebo vyšší územný celok alebo na nájom týchto pozemkov obci alebo vyššom územnom celku alebo na zámenu týchto pozemkov s obcou alebo vyšším územným celkom na zriadenie parku. Musí mať s podnikateľmi uzavretú zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy, ktorá upraví ich vzťahy najmä v oblasti podnikateľského zámeru vrátane preukázania jeho finančného zabezpečenia. Musí mať i záväzné stanovisko dodávateľa energie a úžitkovej a pitnej vody pre potreby parku. Na dotáciu nie je právny nárok.

Postup Ministerstva hospodárstva SR pri poskytovaní dotácie na zriaďovanie priemyselných parkov upravuje **Smernica MH SR č. 13/2004** na poskytovanie dotácie na zriaďovanie priemyselných parkov a na elimináciu rizík v oblasti procesu poskytovania finančných prostriedkov na priemyselné parky v súlade so zákonom č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov v znení neskorších predpisov v znení **Smernice MH SR č. 8/2006**, ktorá je uverejnená na webovej stránke www.economy.gov.sk.

Zákon č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách

v znení neskorších predpisov

Tento zákon okrem správy štátneho dlhu upravuje aj **správu štátnych záruk** vrátane podmienok a postupu pri preberaní štátnych záruk. Štátna záruka je záväzok Slovenskej republiky voči veriteľovi, že splní záväzok za dlžníka, ak dlžník voči veriteľovi nesplnil určitý záväzok (§ 1 - 2).

- **štátne záruky** možno poskytnúť za úvery právnických osôb a za dlhopisy vydané právnickými osobami, určené najmä na financovanie ekonomicky návratných projektov zaradených do rozvojových programov vyhlásených vládou, (§ 9 ods. 1 písm. a/)
- **štátne záruky** možno poskytnúť aj za úvery alebo dlhopisy určené na splácanie záväzkov z úverov, na ktoré bola poskytnutá štátna záruka, alebo na splácanie záväzkov z dlhopisov, na ktoré bola poskytnutá štátna záruka, alebo na ich predčasné splatenie (§ 9 ods. 1 písm. b/).

Zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania

Od 1. januára 2014 vstupuje do účinnosti zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania. Prostriedky fondu je možno použiť na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu (§ 4 ods. 1 písm. a).

Podporu je možné poskytnúť na tieto účely:

a) obstaranie bytu

1. výstavbou bytu vrátane bytu získaného nadstavbou, vstavbou, prístavbou, prípadne prestavbou nebytového priestoru v bytovom dome, v rodinnom dome alebo v polyfunkčnom dome,
2. kúpou bytu v bytovom dome alebo v polyfunkčnom dome,

b) obstaranie nájomného bytu

1. výstavbou nájomného bytu vrátane nájomného bytu získaného nadstavbou, vstavbou, prístavbou, prípadne prestavbou nebytového priestoru v bytovom dome, v rodinnom dome, v polyfunkčnom dome alebo v nebytovej budove,
2. kúpou nájomného bytu v bytovom dome, v rodinnom dome alebo v polyfunkčnom dome,

c) obnova bytovej budovy

1. modernizáciou alebo rekonštrukciou spoločných častí bytového domu a spoločných zariadení bytového domu,
2. odstránením systémovej poruchy bytového domu,
3. stavebnými úpravami existujúceho bytového domu alebo jeho samostatne užíwanej časti alebo rodinného domu, ktorými sa vykonáva zásah do tepelnej ochrany zateplením obvodového plášťa, strešného plášťa a výmenou pôvodných otvorových výplní bytového domu alebo rodinného domu,

d) výstavba alebo dostavba zariadenia sociálnych služieb, alebo prestavba nebytového priestoru na zariadenie sociálnych služieb,

e) obnova zariadenia sociálnych služieb

1. stavebnými úpravami existujúceho zariadenia sociálnych služieb, ktorými sa vykonáva zásah do tepelnej ochrany zateplením obvodového plášťa, strešného plášťa a výmenou pôvodných otvorových výplní,
2. modernizáciou alebo rekonštrukciou obytných miestností, príslušenstva obytných miestností a spoločných priestorov zariadenia sociálnych služieb (§ 6 ods. 1).

Žiadateľom môže byť okrem iného aj:

- iná právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorá vykonáva činnosť aspoň päť rokov pred podaním žiadosti (§ 7 ods. 1 písm. f).

Zákon stanovuje aj formu a výšku podpory pre konkrétne účely s ohľadom na typ žiadateľa ako aj detailné podmienky poskytnutia podpory.

**Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov
a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

v znení neskorších predpisov

Zákon stanovuje **podmienky a pravidlá na poskytnutie dotácie** (až do výšky 100 % ekonomicky oprávnených nákladov), ktoré môžu byť poskytnuté na výskum a vývoj v oblasti energetickej hospodárnosti, ako aj na urýchlenie zvyšovania energetickej hospodárnosti budov a na ich prechod na budovy s takmer nulovou potrebou energie podľa národného plánu zameraného na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie (§ 9a ods. 1). Žiadateľom o dotáciu môže byť právnická osoba a fyzická osoba - podnikateľ (§ 9b ods. 1).

**Zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja
a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády
a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov**

v znení neskorších predpisov

Tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania štátnej podpory výskumu a vývoja, postavenie a úlohy orgánov s pôsobnosťou v oblasti vedy a techniky vrátane **Agentúry na podporu výskumu a vývoja**, dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky, národný program rozvoja vedy a techniky a informačné zabezpečenie výskumu a vývoja. Zákomom sa na účel podpory výskumu a vývoja poskytovaním finančných prostriedkov na riešenie projektov zriaďuje Agentúra na podporu výskumu a vývoja.

Agentúra poskytuje finančné prostriedky na riešenie:

- a) projektov výskumu a vývoja v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky podľa § 6 ods. 3,
- b) projektov v rámci programov agentúry,
- c) projektov v rámci medzinárodných dohôd o vedecko-technickej spolupráci a projektov v rámci medzinárodných programov a iniciatív v oblasti výskumu a vývoja vrátane nákladov na ich prípravu.

Agentúra poskytuje finančné prostriedky na základe žiadosti predloženej žiadateľom na základe verejnej výzvy na predkladanie žiadostí vyhlásenej agentúrou zverejnenej v dennej tlači s celoštátnou pôsobnosťou a na internetovej stránke poskytovateľa. Súčasťou žiadosti je kalkulácia nákladov na riešenie projektu. Poskytnutie finančných prostriedkov na riešenie projektu schvaľuje rada agentúry na základe posúdenia projektu podľa § 19 spravidla na dobu najviac tri roky.

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

v znení neskorších predpisov

Zákomom o odpadoch je zriadený **Recyklačný fond** ako neštátny účelový fond, v ktorom sa sústreďujú finančné prostriedky na podporu zberu, zhodnocovania a spracovania odpadov.

Prostriedky Recyklačného fondu možno v súlade s účelom odpadového hospodárstva **použiť** o. i. na:

- úhradu investičných a prevádzkových nákladov potrebných na zabezpečenie zberu a zhodnotenia odpadov a spracovania starých vozidiel,

- úhradu ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich s dopravou niektorých starých vozidiel, najmä v prípadoch, ak ich držiteľ nie je známy alebo neexistuje,
- úhradu ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich so zabezpečovaním prevádzky určeného parkoviska,
- úhradu nákladov na odber odpadov z obalov a ich zhodnotenie alebo recykláciu, propagáciu zberu a zhodnocovania odpadov,
- zabezpečovanie informačných systémov na podporu zhodnocovania odpadov, podporu zameranú na vyhladávanie a aplikáciu nových technológií zhodnocovania odpadov
- podporu činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni (§ 63 ods. 1).

S účinnosťou od 1. januára 2016 bude zákon o odpadoch nahradený novým zákonom č. 79/2015 Z. z. Cieľom nového zákona je najmä zníženie množstva odpadov, ktoré sa zneškodňujú skládkovaním, a predchádzanie vzniku odpadu. Najväčšou zmenou je **zrušenie Recyklačného fondu** (k 31. decembru 2016) a z toho vyplývajúce zrušenie povinnosti výrobcov a dovozcov platiť relevantný príspevok. Funkcia Recyklačného fondu prejde na výrobcov a na štát.

Zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon zriaďuje **Environmentálny fond** ako štátny fond na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie. V zmysle § 6, 7 a 8 citovaného zákona Environmentálny fond **môže poskytnúť podporu formou úveru a formou dotácie** (podpora sa považuje za štátnu pomoc v zmysle zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov):

- formou dotácie** právnickej osobe, ktorá podniká alebo fyzickej osobe podnikateľovi na:
 - podporu prieskumu, výskumu a vývoja zameraného na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia,
 - podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania a propagácie,
 - podporu projektov zameraných na účely reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov,
 - financovanie výskumu a vývoja v oblasti energetickej účinnosti, čistých technológií a vývoja nízkouhlíkových technológií vrátane druhotných energetických zdrojov,
 - modernizáciu zariadení s cieľom úspory energie na strane spotrebiteľa,
 - zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zateplovania,
 - podporu prechodu k formám dopravy s nízkymi emisiami a prechodu z individuálnej dopravy k verejnej doprave
- formou úveru** právnickej osobe, ktorá podniká alebo fyzickej osobe podnikateľovi na:
 - podporu činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni,
 - podporu prieskumu, výskumu a vývoja zameraného na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia,
 - podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania a propagácie,
 - podporu riešenia mimoriadne závažnej environmentálnej situácie, alebo riešenia odstraňovania environmentálnych záťaží,
 - podporu projektov zameraných na účely reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov,
 - financovanie výskumu a vývoja v oblasti energetickej účinnosti, čistých technológií a vývoja nízkouhlíkových technológií vrátane druhotných energetických zdrojov,
 - modernizáciu zariadení s cieľom úspory energie na strane spotrebiteľa,
 - zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zateplovania,
 - pokrytie nákladov spojených s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov,
 - podporu prechodu k formám dopravy s nízkymi emisiami a prechodu z individuálnej dopravy k verejnej doprave.

Podrobnosti o podmienkach poskytovania a použitia štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie a náležitostiach príloh žiadosti o podporu upravuje **vyhláška MŽP SR č. 157/2005 Z. z.**, ktorou sa vykonáva zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde.

S účinnosťou od **1. januára 2015** sa v súvislosti s novelou, publikovanou pod č. **399/2014 Z. z.**, okrem rozšírenia zoznamu aktivít, na ktoré sa môžu použiť prostriedky fondu zriaďuje aj nový typ dotácie - **dotácia na projekt** reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov, zvýšenia energetickej účinnosti, znižovania spotreby primárnych zdrojov energie, náhrady fosilných palív obnoviteľnými zdrojmi energie a zavádzania najlepšie dostupných technológií vedúcich k znižovaniu emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok. Zároveň sa zriadila aj dotácia prevádzkam, pri ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov kvót do cien elektrickej energie. Tieto dotácie bude možné poskytnúť prevádzkovateľovi stacionárnej prevádzky, v ktorej sa vykonáva jedna činnosť alebo viac činností uvedených v zákone o obchodovaní s emisnými kvótami na základe výzvy na predloženie žiadostí.

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

v znení neskorších predpisov

Finančný príspevok podľa § 60 zákona je určený na udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny, ktorý nie je možné dosiahnuť len bežným obhospodarovaním pozemku alebo na udržiavanie budovy alebo podzemného priestoru vytvoreného ľudskou činnosťou, ak sú tieto budovy alebo priestory potrebné na zabezpečenie ochrany chránených živočíchov, ktoré sú na ne viazané (§ 60 ods. 1).

Finančný príspevok poskytuje orgán ochrany prírody na základe písomnej zmluvy uzatvorenej medzi orgánom ochrany prírody alebo ním poverenou organizáciou ochrany prírody a vlastníkom, správcom alebo nájomcom dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru. (§ 60 ods. 2).

Výška finančného príspevku je vyjadrením nákladov vlastníka, správcu alebo nájomcu dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru na zabezpečenie realizácie opatrení týkajúcich sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor a určuje sa dohodou medzi orgánom ochrany prírody alebo ním poverenou organizáciou ochrany prírody a vlastníkom, správcom alebo nájomcom podľa viacerých stanovených kritérií. Výška finančného príspevku je podmienená faktormi, ktoré sú dané a môže tvoriť až 100 % rozdielu nákladov medzi bežným a požadovaným spôsobom obhospodarovania (§ 60 ods. 4 a 5).

Podrobnosti stanovuje **Smernica MŽP SR z 12.10.2004 č. 6/2004-5.1.** o poskytovaní finančného príspevku podľa § 60 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ktorá je zverejnená vo Vestníku MŽP SR č. 6/2004, ročník XII. Podrobnosti obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku a o spôsobe výpočtu náhrady upravuje **nariadenie vlády SR č. 7/2014 Z. z.**, ktoré je účinné od 1. februára 2014.

Zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách

v znení neskorších predpisov

Združenie, zväz výrobcov poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín alebo zväz spracovateľov poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín alebo fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá v čase podania prihlášky ako jediná výrobok vyrába, spracúva a pripravuje, môže prostredníctvom Úradu priemyselného vlastníctva SR požiadať o ochranu **označenia pôvodu alebo zemepisného označenia**.

Pred podaním žiadosti o ochranu označenia pôvodu alebo zemepisného označenia musí byť špecifikácia poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny a technická dokumentácia liehovín uchádzajúcich sa o zápis

zemepisného označenia a zavedených zemepisných označení liehovín odborne posúdená a odsúhlasená ministerstvom. Žiadosť o zápis do registra označení zaručených tradičných špecialít z poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny uverejní ministerstvo vo Vestníku MPRV SR. Ak k žiadosti neboli uplatnené námietky, poľnohospodársky výrobok alebo potravina sa zapíše do registra, ktorý vedie ministerstvo. Žiadosť na ďalšie konanie zasiela ministerstvo Európskej komisii (§ 9a ods. 1, 2, 3, 5).

Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Tento zákon upravuje zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, súťaž návrhov a správu vo verejnom obstarávaní (§ 1).

Dňa 18. februára 2013 nadobudol účinnosť zákon č. 28/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o verejnom obstarávaní. Hlavným cieľom novely zákona bolo dosiahnuť zrýchlenie a zefektívnenie niektorých procesov v rámci verejného obstarávania (najmä urýchlenie procesu čerpania finančných prostriedkov z EÚ). Hlavnými oblasťami zmien bolo **odstránenie administratívnej záťaže v procese obstarávania**. Novela zjednodušila preukazovanie splnenia podmienok účasti uchádzačmi alebo záujemcami tým, že zaviedla možnosť preukázať splnenie jednotlivých podmienok účasti vo verejnom obstarávaní iba **čestným vyhlásením uchádzača** alebo záujemcu, pričom predloženie originálov dokumentov sa vyžaduje iba od úspešného uchádzača. Dôvodom takejto zmeny je snaha o odbremenenie uchádzačov alebo záujemcov od administratívnej záťaže, ako aj UVO pri posudzovaní námietok vo vzťahu k podmienkam účasti, ktoré sa redukuje až na posudzovanie víťaza súťaže. Novela zaviedla aj **možnosť uzavrieť zmluvu s druhým a tretím v poradí** v prípade, ak úspešný uchádzač odmietne uzavrieť zmluvu alebo rámcovú dohodu alebo neposkytne verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi riadnu súčinnosť na uzavretie zmluvy.

Dňa 27. februára 2014 vstúpil do účinnosti zákon č. 34/2014 Z. z., ktorého hlavným cieľom bolo odstrániť administratívnu náročnosť pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktorými sa zadávajú zákazky na dodanie tovaru, poskytnutie služieb a uskutočnenie stavebných prác, pre špecificky vymedzené predmety. V zmysle novely sa zákon **nevzťahuje na zákazku** na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác a na poskytnutie služieb **v rámci opatrení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov** - jedná sa o výhodu pre slovenských pestovateľov hrozna a výrobcov vína, pestovateľov ovocia a zeleniny a chovateľov včiel v rámci EÚ pri čerpaní podpôr z príslušných prostriedkov EÚ. Novela zároveň **zrušila povinnosť** pre Ministerstvo vnútra SR **zriadiť elektronické trhovisko do 1. júla 2014**. Elektronické trhovisko bolo **spustené oznámením Ministerstva vnútra SR až 1. februára 2015**.

Cieľom novely zákona, publikovanej pod č. **13/2015 Z. z.**, bolo s účinnosťou od **1. marca 2015 znemožniť tzv. schránkovým firmám uchádzať sa o získavanie zákaziek z verejných zdrojov** ustanovením prísnejších podmienok účasti na verejnom obstarávaní, a to uložením ďalších podmienok účasti na verejnom obstarávaní, týkajúcich sa majetkového postavenia právnických osôb, zúčastňujúcich sa verejného obstarávania. Právnické osoby, ktoré sa uchádzajú o získanie verejnej zákazky, sú v zmysle novely povinné preukázať svoju vlastnícku štruktúru až po úroveň fyzických osôb (§ 26a).

Z pôsobnosti zákona sa na druhej strane vyňali podlimitné zákazky a zákazky podľa § 9 ods. 9, ktorých predmetom je dodanie tovaru alebo poskytnutie služby súvisiacich so zabezpečením **prípravy a výkonom predsedníctva SR v Rade Európskej únie**, okrem zákaziek zadávaných podľa § 91 ods. 1 písm. a). – *Podlimitné zákazky s využitím elektronického trhoviska.* (§1 ods. 3 písm. l).

Zákonom č. 87/2015 Z. z. sa s účinnosťou od 29. apríla 2015 sa **zamedzila účasť vo verejnom obstarávaní pre subjekty, u ktorých bola povolená reštrukturalizácia**. To znamená, že v čase od povolenia reštrukturalizácie do jej skončenia sa nebude môcť subjekt zúčastniť verejného obstarávania.

Zákon č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach

v znení neskorších predpisov

Na žiadosť **podnikateľa v kombinovanej doprave** možno poskytnúť dotáciu na financovanie projektu alebo časti projektu na prevádzkovanie liniek v systéme nesprevádzanej a sprevádzanej kombinovanej dopravy alebo na obstaranie technických prostriedkov na prevádzkovanie liniek kombinovanej dopravy ucelenými vlakmi a na zvoz a rozvoz prepravných jednotiek v systéme nesprevádzanej kombinovanej dopravy, a to na špeciálne železničné vozne kombinovanej dopravy, na prepravné jednotky a na vozidlá na prepravu kontajnerov a výmenných nadstavieb na cestné vozidlá (§ 22 ods. 7).

Maximálna výška dotácie je limitovaná počtom žiadateľov a celkovou sumou dotácie schválenej na tento účel na príslušný rozpočtový rok (§ 22 ods. 10).

Zákon č. 524/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Úradu vlády Slovenskej republiky

v znení neskorších predpisov

Dotáciu z rozpočtovej kapitoly Úradu vlády SR možno poskytnúť na podporu zachovania, vyjadrenia, ochrany a rozvoja identity a kultúrnych hodnôt národnostných menšín, výchovy a vzdelávania k právam národnostných menšín, národných kultúrnych pamiatok, projektov zachovania memorabilií slovenských osobností európskeho významu, interetnického a interkultúrneho dialógu a porozumenia medzi národnostnou väčšinou a národnostnými menšinami a etnickými skupinami, rozvoja športu (§ 2 ods. 1).

Dotáciu možno poskytnúť žiadateľovi, ktorým je fyzická osoba oprávnená na podnikanie s miestom podnikania na území SR alebo právnická osoba oprávnená na podnikanie so sídlom na území SR (§ 3 ods. 1 písm. l).

Podrobnosti o poskytovaní dotácie stanovuje **Vyhláška č. 21/2011 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zložení, rozhodovaní, organizácii práce a postupe komisie pri vyhodnocovaní žiadostí o poskytovanie dotácií a kritériá pre vyhodnocovanie žiadostí o poskytovanie dotácií v pôsobnosti Úradu vlády SR v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR

Ministerstvo môže na základe písomnej žiadosti dotáciu poskytnúť na podporu baníctva, tradície a histórie banských činností, odstránenia následkov banskej činnosti, úhrad sociálnych vplyvov útlmu banskej činnosti, rozvoja malého a stredného podnikania, využívania biomasy a slnečnej energie na výrobu tepla, ochrany spotrebiteľa, rozvoja priemyselnej výroby a služieb a výskumu, vývoja a inovácií (§ 2 ods. 1).

Od 1. decembra 2014 bude môcť dotáciu v súvislosti s prijatím zákona č. 321/2014 Z. z. poskytnúť aj **na podporu energetickej efektívnosti**. Dotáciu podľa tohto bodu možno poskytnúť iba v Bratislavskom kraji, opatrenia realizované v iných krajoch totiž budú financované prostredníctvom operačného programu Kvalita životného prostredia 2014-2020. Dotácie budú poskytované na energetický audit MSP, na zvyšovanie energetickej účinnosti distribúcie tepla a na vypracovanie a implementáciu plánu udržateľnej energie alebo aktualizáciu a implementáciu koncepcie rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky.

Zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

v znení neskorších predpisov

Ministerstvo môže poskytnúť dotáciu na podporu **rozvoja sociálnych služieb** ako aj na ďalšie aktivity spadajúce pod rezort práce, sociálnych vecí a rodiny SR (§ 2 ods. 1).

Dotácie sa poskytujú na základe písomnej žiadosti a následnej zmluvy o poskytnutí dotácie s ministerstvom. Podrobnosti o poskytovaní dotácií sú stanovené aj vo Vyhláške MPSVR SR č. **22/2011 Z. z.**, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 544/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 435/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva obrany SR

v znení neskorších predpisov

Ministerstvo môže dotáciu poskytnúť o. i. na **výskum a vývoj na účely podpory obrany štátu** a na vypracovanie vedeckých štúdií na účely podpory obrany štátu (§ 2 ods. 1).

Dotáciu možno poskytnúť aj žiadateľovi, ktorým je právnická osoba so sídlom na území SR alebo fyzická osoba oprávnená na podnikanie s miestom podnikania na území SR, ktorej predmetom činnosti je výskum alebo vývoj (§ 3 ods. 1 písm. f).

Zákon č. 525/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR

v znení neskorších predpisov

Podľa tohto zákona môže Ministerstvo poskytovať dotácie o. i. aktivít i **na účely výskumu a vývoja**, ďalšieho a sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov laickej verejnosti, realizácie jednotlivých úloh v rámci schválených národných programov, farmakoepidemiologických a farmakoekonomických prieskumov a štúdií, prípravy a vydávania populárno-vedeckých a vedeckých periodických a neperiodických publikácií a na podporu ochrany práv pacientov (§ 2 ods. 1).

Dotáciu podľa možno poskytnúť žiadateľovi, ktorým je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá má osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj alebo doklad o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj v oblasti zdravotníctva najmenej po dobu troch rokov. Z celkových nákladov na riešenie projektu možno poskytnúť dotáciu podľa § 2 ods. 1 písm. a) najviac do výšky 70 % nákladov na projekt, pričom žiadateľ je povinný preukázať, že má na financovanie projektu zabezpečených najmenej 30 % z iných zdrojov (§ 3 ods. 1 a 2).

Zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka

v znení neskorších predpisov

V zmysle zákona Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR riadi a **usmerňuje poskytovanie podpôr** v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve z prostriedkov štátneho rozpočtu a vykonáva finančné riadenie podpôr poskytovaných z európskych poľnohospodárskych fondov okrem Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo. Štátna pomoc v rezorte pôdohospodárstva sa

poskytuje podnikateľským subjektom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe, potravinárstve, lesnom a rybnom hospodárstve.

Podrobnosti o poskytnutí podpory stanovuje výnos MPRV SR z 3. augusta 2012 č. **570/2012-100** o podrobnostiach pri poskytovaní podpory vo forme pôžičky a vyhláška MPRV SR č. **320/2011 Z. z.** z 28. septembra 2011 o rozsahu, spôsobe a o podmienkach poskytovania podpory v lesnom hospodárstve.

Ďalším podporným nástrojom v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka je **Nariadenie vlády SR č. 319/2011 Z. z.** o podpore podnikania v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka, ktoré ustanovuje podmienky poskytovania podpory na podnikanie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka formou dotácie.

Zákon č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry SR

v znení neskorších predpisov

Ministerstvo môže v príslušnom rozpočtovom roku poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu o. i. na účely tvorby a šírenia umeleckých diel a ich reflexií, ochrany, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva, podpory medzinárodnej spolupráce v oblasti kultúry (§ 2 ods. 1).

Žiadateľom o poskytnutie dotácie môže byť okrem iných subjektov aj fyzická osoba oprávnená na podnikanie na území SR a právnická osoba oprávnená na podnikanie na území SR (§ 3 ods. 1 písm. a).

Podrobnosti o účele poskytnutia dotácie ustanovuje Výnos Ministerstva kultúry SR č. **503/2010 Z. z.** o podrobnostiach o účele poskytnutia dotácie, vzore žiadosti, popisu projektu a celkového rozpočtu projektu a ďalších podrobnostiach o náležitostiach žiadosti v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 284/2014 Z. z. o Fonde na podporu umenia a o zmene a doplnení zákona č. 434/2010 Z. z. v znení zákona č. 79/2013 Z. z.

Cieľom prijatia nového zákona č. **284/2014 Z. z.** bolo vytvorenie inštitúcie na podporu umeleckých aktivít, ktorá bude nezávislá od ústredných orgánov štátnej správy, pričom túto inštitúciu budú riadiť samotní zástupcovia umeleckej obce. Fond bude **od 1. januára 2015** predstavovať hlavný finančný zdroj na podporu umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu. Fond získa právnu formu verejnoprávnej inštitúcie. Fond by mal nahradiť podstatnú časť súčasného dotačného systému Ministerstva kultúry SR. Na fond by sa mala presunúť podpora tvorby a šírenia umeleckých diel a ich reflexií. Fond bude podporovať aj projekty z oblasti kreatívneho priemyslu. Hlavným zdrojom financovania fondu budú príspevky zo štátneho rozpočtu.

Fond poskytuje finančné prostriedky na podporu umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu, o. i. napríklad na:

- a) tvorbu, šírenie a prezentáciu umeleckých diel a ich reflexií,
- b) podporu medzinárodnej spolupráce v oblasti umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu,
- e) projektu, na ktorého realizáciu získal žiadateľ grant z Európskej únie. (§ 18 ods. 1)

Fond poskytuje finančné prostriedky na realizáciu projektu. Projektom sa podľa zákona o. i. rozumie:

- a) tvorba, realizácia a verejná prezentácia umeleckého diela
- c) vydávanie periodických a neperiodických publikácií,
- e) výroba a verejné šírenie zvukových alebo zvukovo-obrazových záznamov,
- f) realizácia kultúrnych podujatí, festivalov, prehliadok, súťaží a obdobných aktivít s celoslovenským významom,
- h) prezentácia slovenského umenia, kultúry a kreatívneho priemyslu v zahraničí. (§ 18 ods. 2)

Fond poskytuje finančné prostriedky formou dotácie, štipendia (len FO) alebo pôžičky so splatnosťou najviac päť rokov (§ 18 ods. 3). **Žiadateľom** môže byť FO, ktorá dovŕšila vek 18 rokov, **alebo právnická osoba**, predmetom činnosti ktorej je realizácia aktivít v oblasti umenia, kultúry alebo kreatívneho priemyslu (§ 19). Finančné prostriedky možno poskytnúť **na základe písomnej žiadosti**. Formulár žiadosti zverejní fond na svojom webovom sídle (§ 20) Za spracovanie žiadosti sa však platí administratívny poplatok (§ 21).

Zákon č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Tento zákon zriaďuje **Audiovizuálny fond** ako verejnoprávnú inštitúciu na podporu a rozvoj audiovizuálnej kultúry a priemyslu. Fond poskytuje finančné prostriedky na podporu audiovizuálnej tvorby, a to:

- a) tvorby, vývoja, prípravy realizácie a výroby slovenských audiovizuálnych diel,
- b) tvorby, vývoja, prípravy realizácie a výroby hraných, dokumentárnych a animovaných slovenských kinematografických diel
- c) postprodukcie a distribúcie slovenských audiovizuálnych diel a distribúcie audiovizuálnych diel,
- d) realizácie a distribúcie koprodukčných kinematografických diel, v ktorých má slovenský producent koprodukčný podiel,
- e) festivalov, prehliadok a iných kultúrnych aktivít a činností subjektov pôsobiacich v oblasti audiovizie a kinematografie v SR a prezentácie a propagácie slovenských audiovizuálnych diel,
- f) vydania a rozširovania periodických publikácií a neperiodických publikácií z oblasti audiovizie a kinematografie,
- g) rozvoja technológií v oblasti výroby, rozširovania, uvádzania na verejnosti a uchovávania audiovizuálnych diel v SR,
- h) rozvoja vzdelávania a odborného výskumu v oblasti audiovizuálnej kultúry a filmového umenia (§ 18 ods. 1).

Fond poskytuje finančné prostriedky formou dotácie, pôžičky so splatnosťou najviac 5 rokov alebo štipendia (§ 18 ods. 3).

Žiadateľom o podporu audiovizuálnej kultúry môže byť fyzická osoba plne spôsobilá na právne úkony alebo právnická osoba. Žiadateľ o podporu audiovizuálnej kultúry, ktorý je podnikateľom a žiada o poskytnutie finančných prostriedkov formou dotácie alebo pôžičky, musí mať oprávnenie na výkon činnosti, na ktoré sa finančné prostriedky fondu požadujú. Žiadateľom o podporu audiovizuálnej kultúry môže byť osoba, ktorá projekt iniciovala alebo ktorá je samostatne alebo v spolupráci s inými osobami zodpovedná za realizáciu projektu (§ 19 ods. 1).

Fond môže poskytnúť finančné prostriedky nezávislým producentom v audiovizii, výrobcam slovenských audiovizuálnych diel, autorom a spoluautorom slovenských audiovizuálnych diel, distribútorom audiovizuálnych diel, osobám na obnovu a rozvoj technologickej základne pre výrobu audiovizuálnych diel a ich uvádzanie na verejnosti na území SR, osobám na propagáciu a podporu rozširovania audiovizuálnych diel, osobám na rozvoj vzdelávania a odborného výskumu v oblasti audiovizuálnej kultúry a filmového umenia a prevádzkovateľom audiovizuálneho technického zariadenia na území SR na obnovu a rozvoj technologickej základne týchto zariadení (§ 19 ods. 2).

Zákonom č. 39/2015 Z. z. sa s účinnosťou od 1. júla 2015 mení výpočet výšky príspevku do Audiovizuálneho fondu Z. z. pre prevádzkovateľov audiovizuálneho technického zariadenia a zavádza povinnosť prispievať do Audiovizuálneho fondu aj pre poskytovateľov audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie (vo výške 0,5 % z celkových príjmov za posledný kalendárny rok). V zmysle novely ďalej nebudú poplatky pre prevádzkovateľov audiovizuálneho technického zariadenia, ktorí predávajú vstupenky na audiovizuálne predstavenia taxatívne stanovené na 0,03 Eura za každú predanú vstupenku, ale budú predstavovať 1 % z každej predanej vstupenky. 39/2015 – 1. júla

**Zmluvy SR o zamedzení dvojitého zdanenia
(k 30.09.2013)**

Zmluvný štát	Platnosť odo dňa	Vyhlásené v Zbierke zákonov
Holandské kráľovstvo	2. 11. 1974	138/1974 Zb.
	19. 12. 1996	Protokol k zmluve 199/1997 Z. z.
	1. 12. 2010	450/2010 Z. z.
Francúzsko	25. 1. 1975	73/1975 Zb.
Fínsko	6. 5. 2000	207/2001 Z. z.
Belgické kráľovstvo	13.6.2000	354/2002 Z. z.
		92/2007 Z. z.
bývalé člen. štáty RVHP (FO)	1. 1. 1979	30/1979 Zb.
bývalé člen. štáty RVHP (PO)	1. 1. 1979	49/1979 Zb.
Japonsko	25. 11. 1978	46/1992 Zb.
Rakúsko	12. 2. 1979	48/1979 Zb.
Srí Lanka	19. 6. 1979	132/1979 Zb.
Nórsko	28. 12. 1980	35/1980 Zb.
Švédsko	8. 10. 1980	9/1981 Zb.
Cyprus	30. 12. 1980	30/1981 Zb.
Španielsko	5. 6. 1981	23/1982 Zb.
Dánsko	27. 12. 1982	53/1983 Zb.
Nemecko	17. 11. 1983	18/1984 Zb.
Zväzová republika Juhoslávia	15. 10. 2001	269/2002 Z. z.
Taliansko	26. 6. 1984	17/1985 Zb.
India	13. 3. 1987	77/1987 Zb.
Čína	23. 12. 1988	41/1988 Zb.
Grécko	23. 5. 1989	98/1989 Zb.
Brazília	14. 11. 1990	200/1991 Zb.
Nigéria	2. 12. 1990	339/1991 Zb.
Tuniská republika	25. 10. 1991	419/1992 Zb.
Veľká Británia a Severné Írsko	20. 12. 1991	89/1992 Zb.
Kanada	18. 12. 2001	369/2002 Z. z.
		96/2007 Z. z.
Luxembursko	30. 12. 1992	227/1993 Z. z.
Česká republika	14. 7. 2003	238/2003 Z. z.
USA	30. 12. 1993	74/1994 Z. z.
Maďarsko	21. 12. 1995	80/1996 Z. z.
		95/1996 Z. z.
Poľsko	21. 12. 1995	v znení 212/2014 Z. z.
Rumunsko	29. 12. 1995	105/1996 Z. z.
Ukrajina	22. 11. 1996	173/1997 Z. z.
Chorvátsko	14. 11. 1996	220/1997 Z. z.
Ruská federácia	1. 5. 1997	31/1998 Z. z.
Švajčiarska konfederácia	23. 12. 1997	127/1998 Z. z.
	8.8.2012	v znení 224/2012 Z. z.
Turkmenistan	26. 6. 1998	100/1999 Z. z.
Turecko	2.12.1999	90/2000 Z. z.
		red. ozn. čiastka č. 73/2000
Írsko	30.12.1999	365/2000 Z. z.
Austrália	22.12.1999	157/2000 Z. z.
Juhoafrická republika	30.6.1999	39/2001 Z. z.
Lotyšská republika	12.6.2000	317/2000 Z. z.
Malta	20.8.2000	318/2000 Z. z.
Izrael	23.5.2000	327/2000 Z. z.

Bielorusko	5.7.2000	112/2001 Z. z.
Indonézska republika	30.1.2001	12/2002 Z. z.
Bulharská republika	2.5.2001	287/2001 Z. z.
Litovská republika	16.12.2002	756/2002 Z. z.
Islandská republika	19.6.2003	225/2003 Z. z.
Kórejská republika	8.7.2003	244/2003 Z. z. red. ozn. čiastka č. 168/2003
Uzbecká republika	17.10.2003	444/2003 Z. z.
Slovinská republika	11.7.2004	386/2004 Z. z.
Portugalská republika	2.11.2004	11/2005 Z. z.
Singapurská republika	12.6.2006	381/2006 Z. z.
Estónska republika	29.3.2006	383/2006 Z. z.
Moldavská republika	17.9.2006	514/2006 Z. z.
Spojené štáty mexické	28.9.2007	429/2007 Z. z.
Kazašská republika	28.7.2008	257/2008 Z. z.
Vietnamská socialistická republika	29.7.2009	296/2009 Z. z.
Sýrska arabská republika	27.2.2010	35/2010 Z. z.
Macedónska republika	27.4.2010	153/2010 Z. z.
Veľká líbyjská arabská ľudová socialistická džamáhírija	21.6.2010	258/2010 Z. z.
Gruzínsko	29.7.2012	201/2012 Z. z.
Švajčiarsko (Protokol k zmluve)	8.8.2012	224/2012 Z. z.
Kuvajtský štát	21.4.2014	93/2014 Z. z.

**Dohody SR o podpore a vzájomnej ochrane investícií
(k 30.09.2013)**

Zmluvný štát	Platnosť odo dňa	Vyhlásené v Zbierke zákonov
Rakúska republika	1. 10. 1991	454/1991 Zb.
Francúzska republika	27. 9. 1991	453/1991 Zb.
Fínska republika	23. 10. 1991	478/1991 Zb.
Kanada	14. 3. 2012	26/2012 Z. z.
Kráľovstvo Nórska	6. 8. 1992	530/1992 Zb.
Hospodárska únia Belgicko- Luxemburská	13. 2. 1992	574/1992 Zb.
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	26. 10. 1992	646/1992 Zb.
Švajčiarska konfederácia	7. 8. 1991	459/1991 Zb.
Švédске kráľovstvo	23. 9. 1991	479/1991 Zb.
Holandské kráľovstvo	1. 10. 1992	569/1992 Zb.
SRN	2. 8. 1992	573/1992 Zb.
Dánske kráľovstvo	19. 9. 1992	575/1992 Zb.
Španielske kráľovstvo	28. 11. 1991	647/1992 Zb.
Indonézia	1. 3. 1995	56/1995 Z. z. v znení 4/2015 Z. z. (platnosť do 28. februára 2015)
Bulharsko	9. 3. 1995	144/1995 Z. z.
USA	19. 12. 1992	193/1995 Z. z.
	13. 7. 2004	red. ozn. z 19.10.2004 552/2004 Z. z.
Tadžikistan	12. 3. 1996	26/1997 Z. z.
Poľsko	14. 3. 1996	27/1997 Z. z.
Ukrajina	13. 4. 1996	28/1997 Z. z.
	20. 8. 2009	v znení 206/2003 Z. z. 271/2009 Z. z.
Ruská federácia	2. 8. 1996	48/1997 Z. z.
Kuba	5. 12. 1997	288/1998 Z. z.
Lotyšsko	30. 10. 1998	26/1999 Z. z.
Zväzová republika Juhoslávie	16. 7. 1998	68/1999 Z. z.
	13. 10. 2005	393/2005 Z. z.
Chorvátsko	5. 2. 1997	69/1999 Z. z. Dodatkový protokol č. 453/2009 Z. z.
Maďarsko	19. 7. 1996	70/1999 Z. z.
Slovinsko	28. 3. 1996	89/1999 Z. z.
Uzbekistan	4. 2. 1999	101/1999 Z. z.
KĽDR	17. 4. 1999	180/1999 Z. z.
	6. 12. 2009	Dodatkový protokol č. 502/2009 Z. z.
Portugalsko	15. 5. 1999	234/1999 Z. z.
Turkmenistan	10. 3. 1999	235/1999 Z. z.
Rumunsko	3. 3. 1996	244/1999 Z. z.
Čína	1. 12. 1992	37/2000 Z. z.
		Dodatkový protokol č. 259/2007 Z. z.
Egyptská arabská republika	1. 1. 2000	159/2000 Z. z.
Malta	29. 5. 2000	290/2000 Z. z.
Grécka republika	31. 12. 1992	363/2000 Z. z.

Taliansko	22. 11. 2000	110/2001 Z. z.
Izrael	24. 6. 2003	369/2003 Z. z.
Kórejská republika	7. 2. 2006	4/2006 Z. z.
Bieloruská republika	1. 9. 2006	468/2006 Z. z.
Rumunsko	31. 10. 2006	26/2007 Z. z.
Singapurská republika	6. 6. 2007	286/2007 Z. z.
Indická republika	16. 6. 2007	11/2008 Z. z.
Spojené štáty mexické	8. 4. 2009	41/2009 Z. z.
Moldavská republika	15. 11. 2009	398/2009 Z. z.
Bosna a Hercegovina	19. 11. 2009	455/2009 Z. z.
Sýrska arabská republika	9. 12. 2009	512/2009 Z. z.
Libanonská republika	22. 5. 2010	223/2010 Z. z.
Jordánske hášimovské kráľovstvo	9. 6. 2010	249/2010 Z. z.
Vietnamská socialistická republika	18. 8. 2011	247/2011 Z. z.
Macedónska republika	25. 8. 2011	248/2011 Z. z.
Malajzia	5. 2. 2012	36/2012 Z. z.
Kuvajtský štát	5. 9. 2012	258/2012 Z. z.
Turecká republika	11. 12. 2013	391/2013 Z. z.
Marocké kráľovstvo	11.05.2014	94/2014 Z. z.